

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny • „Słowa na czasie” klasa 3

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Justyny Zabrodzkiej, będącego propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku „Słowa na czasie” w klasie 3. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz: Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:	
1. i 2. Świat między wojnami	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy pochodzenie nazwy epoki • podaje daty graniczne epoki • wymienia nazwiska głównych myślicieli epoki • wymienia najważniejsze cechy abstrakcjonizmu, kubizmu, surrealizmu, ekspresjonizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o ważnych wydarzeniach i zjawiskach, które ukształtowały charakter międzywojnia • przedstawia poglądy Oswalda Spenglera i Zygmunta Freuda • wyjaśnia, czym charakteryzowała się architektura dwudziestolecia międzywojennego • odszukuje we wskazanych źródłach informacje dotyczące rozwoju muzyki w latach 20. i 30. XX w. i sporządza na ten temat notatkę w formie mapy myśli 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża opinię na temat poglądów myślicieli epoki i uzasadnia swoje zdanie • charakteryzuje życie artystyczne epoki • określa, w jaki sposób psychologia wpłynęła na literaturę międzywojnia 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia różnice w ukazywaniu świata przez ekspresjonistów, kubistów, abstrakcjonistów i surrealistów • odszukuje w różnych źródłach informacje o rozwoju muzyki w latach 20. i 30. XX w. i sporządza na ten temat notatkę • tłumaczy, jakie znaczenie ma dwudziestolecie międzywojenne dla kultury europejskiej 	

<p>3. Patriotyczny obowiązek dawniej i dziś</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje swoje wrażenia po lekturze • wymienia działania legionisty, które były rezultatem kierowania się rozumem oraz te wynikające z poddania się uczuciom 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co znaczy wyrażenie <i>patriotyczny obowiązek</i> • wskazuje w tekście wyrażenia określające emocje narratora przed walką i podczas potyczki • zaznacza fragmenty zawierające samoocenę • określa, w jaki sposób udział w wojnie wpłynął na chłopca • redaguje krótki opis obrazu „Ścieżki chwały” • podaje cechy gatunkowe dziennika • przedstawia jeden dzień ze swojego życia w postaci zapisu w internetowym blogu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak rozumie wyrażenie <i>patriotyczny obowiązek</i> i porównuje własne spostrzeżenia z wypowiedziami innych osób • zapisuje swoje wrażenia po lekturze, odnosząc się do kontekstu historycznego • na podstawie zaznaczonych fragmentów wymienia cechy osobowości narratora • uzasadnia, że przeczytany tekst jest dziennikiem • omawia, jak zmieniały się emocje narratora w trakcie opowiadania • przedstawia jeden dzień ze swojego życia w postaci zapisu w internetowym blogu, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje w formie plakatu prezentację dzieła, które mogłoby stanowić ilustrację tekstu Witolda Barbackiego 	
<p>4. Poezja skamandrytów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły tomów wierszy Kazimierza Wierzyńskiego • opowiada, po czym można poznać, że ktoś jest szczęśliwy • określa nastrój utworu • podaje, do jakiego rodzaju liryki, należy omawiany wiersz 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia tabelę wyrazami z tekstu przywołującymi barwy i nazywa kolory • wyszukuje w utworze metafory • wyjaśnia, czym jest przerzutnia poetycka • opisuje kolorystykę i nastrój pory roku, która odzwierciedla jego typ osobowości 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Kazimierza Wierzyńskiego • określa nastrój wiersza, wskazując uczucia podmiotu lirycznego • uzasadnia, że utwór należy do liryki bezpośredniej • opowiada o powiązaniach kolorystyki i nastroju poszczególnych pór roku z różnymi typami osobowości 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia tabelę wyrazami z tekstu przywołującymi barwy, nazywa kolory i podaje ich sens przenośny • wyjaśnia znaczenie wskazanych w wierszu metafor • omawia funkcję przerzutni w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w albumach malarstwa lub internecie reprodukcje obrazów, które oddają atmosferę radości poezji skamandrytów i wskazuje, co łączy wybrane dzieła
<ul style="list-style-type: none"> • porównuje świat 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> • podkreśla odpowiednie 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, do jakiego słownika 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w internecie 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z internetowej

<p>wartości bohaterów ukazanych w tekście z postawą dzisiejszych mieszkańców miast• wyjaśnia, w jaki sposób uzyskana przez bohaterów wiedza o świecie wpływa na kształtowanie osobowości mieszczan• opowiada, jak młodopolscy artyści oceniali mieszczan• dzieli tekst na obrazy poetyckie5.</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję wyrazów potocznych w utworze • omawia rolę zastosowanych w tekście powtórzeń • zaznacza średniówkę w wersach <ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Juliana Tuwima • nadaje tytuły poszczególnym obrazom poetyckim • opisuje nastawienie podmiotu lirycznego do postaci, przytaczając odpowiednie cytaty 	<p>sytuacji oficjalnych i nieoficjalnych, w których należy wypowiadać się zgodnie z normą wzorcową</p> <ul style="list-style-type: none"> • korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny 	<p>wyrazy tak, aby wypowiedzi postaci były zgodne z normą wzorcową</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa, czy dana forma mieści się w normie wzorcowej, czy należy do form potocznych lub błędnych • z podanych słów tworzy poprawne związki frazeologiczne • zapoznaje się z hasłami słownikowymi i wyjaśnia, co oznaczają użyte kwalifikatory 	<p>sięgnąć w razie wątpliwości dotyczących poprawności językowej</p> <ul style="list-style-type: none"> • świadomie używa związków frazeologicznych do ułożenia spójnego tekstu 	<p>dwie publikacje inne niż słowniki, z których można czerpać wiedzę na temat poprawnej pisowni</p> <ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w słowniku przykłady użycia wszystkich kwalifikatorów 	<p>poradni językowej</p>
---	---	---	--	---	--------------------------

<ul style="list-style-type: none"> • redaguje dłuższą wypowiedź na temat ponadczasowego charakteru wiersza Juliana Tuwima • tłumaczy, czym jest konsumpcjonizm • wskazuje sposoby zdobywania przez bohaterów informacji o świecie • podkreśla w utworze wyrazy potoczne i nazywa środek stylistyczny, który tworzą • podaje liczbę sylab w każdym wersie pierwszej strofy oraz zaznacza akcenty i nazywa ten rodzaj wiersza • przedstawia na plakacie sposoby walki ze współczesnym konsumpcjonizmem Między wzorcową a użytkową normą językową 					
<p>8. wymienia tytuły tomów wierszy Juliana Tuwima O poezji kobiecej</p> <ul style="list-style-type: none"> • wypisuje z utworu nazwy czynności, które wypełniają 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej • określa tematykę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wyrazy, które najlepiej oddają emocje zawarte w tekście • nazywa rodzaje rymów oraz wskazuje wykrzyknienie • odnajduje w słowniku 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej • wskazuje wyrazy, które najlepiej oddają emocje zawarte w tekście i uzasadnia swój wybór 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje charakterystyczne cechy języka, którym posługuje się osoba mówiąca w wierszu • redaguje notatkę do gazetki szkolnej, zachęcającą do czytania 	<ul style="list-style-type: none"> • udowadnia na podstawie przeczytanego wiersza oraz innych tekstów literackich, że <i>miłość niejedno ma imię</i>

<p>życie mieszczan</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaznacza fragmenty, w których ujawnia się podmiot liryczny <p>6. i 7. Krytyczny obraz mieszczaństwa</p>		<p>wyjaśnienie pojęcia <i>epigramat</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • udowadnia na podstawie przeczytanego utworu, że <i>miłość niejedno ma imię</i> • redaguje notatkę do gazetki szkolnej, zachęcającą do czytania poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • gromadzi argumenty uzasadniające, że utwór jest epigramatem 	<p>poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • organizuje w szkole akcję walki z wulgaryzmem • opowiada o sytuacji z życia codziennego potwierdzającej prawdziwość wybranego aforyzmu • zapisuje propozycje innych zakończeń dialogów • układa dialog, w którym rozmówcy przestrzegają zasad etyki słowa⁹. <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady sytuacji ukazujące, że osoby grzeczne mogą osiągnąć więcej niż ci, którzy krzyczą • wyjaśnia, dlaczego przytoczone wypowiedzi nie spełniają zasad etyki słowa • redaguje 5–6 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem utwór Juliana Przybosia • określa tematykę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • przy użyciu słownika wyjaśnia termin <i>awangarda</i> • opisuje przestrzeń ukazaną w tekście • wskazuje środki stylistyczne, których poeta użył do opisu gmachów • wymienia cechy wiersza wolnego • redaguje kilkudzaniową wypowiedź na temat jednego z wybranych cytatów 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Juliana Przybosia • wymienia cechy charakterystyczne zjawisk określanых jako awangarda • uzasadnia, że „Gmachy” to wiersz wolny 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaki efekt uzyskał autor wiersza dzięki nagromadzeniu określonej metaforyki • opowiada o skojarzeniach, jakie wywołuje graficzne przedstawienie wiersza Juliana Przybosia 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, dlaczego poeta został nazwany <i>wykrzyknikiem ulicy</i>

<p>punktów poradnika „Jak można przeciwdziałać agresji językowej?”</p> <ul style="list-style-type: none"> • przekształca podane wypowiedzi tak, aby przekazywały zbliżoną treść w sposób zgodny z zasadami etyki słowa • redaguje 4 punkty poradnika „Jak można przeciwdziałać agresji językowej?” • podczas pracy w grupie wykonuje plakat propagujący porozumiewanie się bez wulgaryzmów • formułuje wypowiedź na forum, zapobiegającą agresji podczas dalszej dyskusji <p>Spotkanie z Awangardą Krakowską</p>					
<p>12. • omawia znaczenie podanych sentencji <i>Zjesieniałe zmrocze,</i> czyli o neologizmach poetyckich</p> <ul style="list-style-type: none"> • proponuje, w jaki 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje swoje wrażenia po przeczytaniu wiersza • wynotowuje wyrazy dotyczące postaci występujących w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to jest neologizm • tłumaczy sens ostatniej zwrotki wiersza • określa, czym charakteryzuje się opis rzeczywistości 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Bolesława Leśmiana • przedstawia, jak wygląda świat, w którym żyje niezwykła istota 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję neologizmów w utworze • charakteryzuje postać występującą w tekście, używając bogatego słownictwa 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje ilustrację do wiersza techniką kolażu

<p>sposób można spokojnie i stanowczo zareagować na agresję</p> <p>10. i 11. O etyce słowa</p>		<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje ilustrację do utworu, stosując dowolną technikę 			
<p>13. i 14. Przyjaźń – uczucie, o które warto zabiegać</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje tytuły utworów Marii Dąbrowskiej • wymienia główne wyróżniki powieści i opowiadań psychologicznych • wypowiada się na temat roli przyjaźni w życiu 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje krzyżówkę związaną z treścią tekstu • zapisuje w punktach kolejne etapy znajomości chłopców • charakteryzuje Karola, biorąc pod uwagę jego przemianę wewnętrzną • wskazuje cechy charakteru Stefana • porównuje sposób mówienia obu postaci • redaguje opowiadanie o ważnym wydarzeniu związanym z bliską osobą, opisując swoje zachowanie, myśli i uczucia 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Marii Dąbrowskiej • wyjaśnia znaczenie hasła krzyżówki • ocenia postępowanie Stefana • rozważa, czy możliwa jest przyjaźń między osobami z różnych środowisk i podaje przekonujące argumenty na poparcie swojego zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje wnioski dotyczące różnic i podobieństw w sposobie mówienia obu postaci • układa opowiadanie o ważnym wydarzeniu związanym z bliską osobą, opisując swoje zachowanie, myśli i uczucia oraz dbając o poprawność ortograficzną i interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • gromadzi aforyzmy związane ze słowem <i>przyjaźń</i>
<p>15. i 16. Być przyzwoitym człowiekiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Francisa Scotta Fitzgeralda • wskazuje głównego bohatera tekstu • wymienia problemy poruszane w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza krótką notatkę na temat wielkiego kryzysu w latach 30. XX w. • wyjaśnia, co oznacza wyrażenie <i>pryzwoity człowiek</i> • charakteryzuje jedną z postaci • uczestniczy w dyskusji na temat granic udzielania pomocy innym ludziom 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko opisuje postać Francisa Scotta Fitzgeralda • redaguje charakterystykę porównawczą dwóch wybranych bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • proponuje inną wersję zakończenia historii • uzasadnia ponadczasowość omawianego tekstu • bierze aktywny udział w dyskusji na temat granic udzielania pomocy innym ludziom 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje referat na temat wielkiego kryzysu w latach 30. XX w. 	
<p>17. i 18.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jaką funkcję

W kręgu mody językowej	poprawnej polszczyzny określa znaczenie podanych wyrazów • łączy wyrazy modne z ich synonimami oraz uzupełnia zdania	wyrazy modne, będące synonimami podanych słów • wyszukuje w tekście szablony językowe • redaguje list oficjalny przy użyciu podanych szablonów językowych • zastępuje utarte peryfrazy innymi omówieniami	zjawisko mody językowej	tak, aby uniknąć modnych sformułowań • omawia rodzaje szablonów językowych • wykorzystując podane szablony językowe, redaguje list oficjalny i dba o właściwy układ graficzny pisma	pełnią zastosowane w powieści młodzieżowej szablony językowe
19. Wariacje na temat jazzu	• sporządza notatkę w punktach na temat historii jazzu • słucha kompozycji dwóch wybranych twórców jazzowych z lat 20. i 30. XX w. oraz współczesnych	• porównuje nastroj utworów z lat 20. i 30. XX w. oraz współczesnych • omawia tematykę obrazów Debry Hurd i Tadeusza Makowskiego • opisuje wygląd postaci, ich strojów oraz instrumentów • charakteryzuje gamę barwną zastosowaną przez malarzy • redaguje własną ocenę obu obrazów	• redaguje własną ocenę obu obrazów i uzasadnia swoją opinię	• porównuje nastrój wysłuchanej muzyki z atmosferą obejrzanych dzieł plastycznych • opisuje obrazy z uwzględnieniem kontekstu historycznego obu dzieł	
20. Miejsce, gdzie powstają wiersze	• czyta ze zrozumieniem fragment tekstu Andrzeja Zawady • opowiada anegdotę związaną z Antonim Słonimskim	• przypomina, kim byli skamandryci • opisuje atmosferę panującą w kręgach artystycznych dwudziestolecia międzywojennego • charakteryzuje towarzystwo, które zbierało się w Ziemiańskiej • wymienia źródła, z których można czerpać informacje o życiu współczesnych artystów	• omawia funkcje, jakie pełniła kawiarnia w okresie międzywojnia • tłumaczy, na czym polegała etykieta <i>stolika na pięterku</i>	• określa, jaką pozycję skamandryci zajmowali wśród poetów dwudziestolecia międzywojennego	• przygotowuje w grupie występ kabaretowy

		<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje portfolio na temat ulubionego artysty 			
21. <i>Mały, szary człowiek</i>	<ul style="list-style-type: none"> • określa nastrój wiersza • opowiada o sytuacji przedstawionej w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w tekście epitety określające człowieka • wskazuje powtórzenia w wierszu • wyjaśnia, na czym polega dramat <i>małego, szarego człowieka</i> • porównuje utwór Andrzeja Bursy z wierszem Juliana Tuwima „Mieszkańcy” • gromadzi argumenty na wskazany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, czy obraz Alfonsa Karpińskiego można uznać za ilustrację wiersza „Uwaga dramat” i uzasadnia swoją opinię 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaką funkcję pełnią zastosowane w wierszu powtórzenia • interpretuje tytuł utworu • redaguje opowiadanie na podany temat, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje wiersz Andrzeja Bursy z utworem Juliana Tuwima „Mieszkańcy” i zapisuje wnioski
22. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – praca klasowa	<ul style="list-style-type: none"> • określa temat tekstu • wyjaśnia, o czym informują kwalifikatory słownikowe 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, co współcześnie oznacza słowo <i>ewolucja</i> • wskazuje modne wyrażenia • uzasadnia, dlaczego należy przestrzegać normy językowej, podając pięć argumentów 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, dlaczego należy przestrzegać normy językowej, formułując co najmniej sześć argumentów 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia sytuacje, w których szablony językowe ułatwiają skuteczną komunikację 	
23. Miłość i śmierć – siostry dwie <ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem utwór Mirosława Kuźniaka • opisuje nastrój wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika wyjaśnia symbolikę koloru czarnego i białego • wymienia elementy składające się na obraz poetycki • tłumaczy, kim są <i>dwie siostrzyce</i> • uzasadnia, że utwór został zbudowany na zasadzie kontrastu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia środki stylistyczne, które tworzą nastrój wiersza • wskazuje wers zawierający przesłanie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie wyjaśnia symbolikę koloru czarnego i białego • redaguje wypowiedź na podany temat, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, w jaki sposób wiersz Mirosława Kuźniaka nawiązuje do utworu Jana Lechonia 	
24. Zrozumieć	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły powieści Borisa Viana 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia schemat dotyczący podróży 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Borisa Viana 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada swój najciekawszy sen i 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje środki, za pomocą których autor

surrealizm...	<ul style="list-style-type: none"> • gromadzi informacje o głównym bohaterze • dzieli elementy świata przedstawionego na realistyczne i nierealistyczne 	<p>Amadeusza</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaznacza zabawne fragmenty tekstu • określa, jakimi prawami rządzi się opisana w utworze rzeczywistość • przedstawia najważniejsze założenia surrealizmu • opowiada swój najciekawszy sen 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje zebrane informacje o głównej postaci • udowadnia, że przeczytane fragmenty odwołują się do założeń surrealizmu 	proponuje jego interpretację	uzyskał w utworze efekt komizmu
25. i 26. Tworzenie wyrazów	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia zdania wyrazami utworzonymi od podanych słów • tworzy wyrazy pochodne od bezokoliczników • do podanych słów dopisuje wyrazy pokrewne 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie wyrazu z wykorzystaniem podstawy słotwórczej • podaje podstawy słotwórcze wyrazów • wypisuje z tekstu pięć rzeczowników niepodzielnych słotwórczo • podkreśla właściwe formy wyrazu • uzupełnia schemat rodziny wyrazów i zaznacza rdzeń • wymienia zasady pisowni rzeczowników zakończonych na <i>-aż</i> i <i>-arz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie tworzy schemat rodziny wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia związki frazeologiczne 	
27. Jakie tajemnice skrywa rodzinny dom?	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje fragmenty świadczące o tym, kim jest narrator i do kogo się zwraca • nazywa uczucia Matyldy 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje za pomocą przymiotników atmosferę panującą w Zawrociu • określa, co, według autorki, czuła babcia przed śmiercią • bierze udział w dyskusji na temat korzyści, jakie 	<ul style="list-style-type: none"> • gromadzi informacje o bohaterce na podstawie jej pamiętnika • określa, czy dawni mieszkańcy odziedziczonego domu byli szczęśliwi 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa typ narracji i określa jej funkcję w utworze • aktywnie uczestniczy w burzy mózgów na temat korzyści, jakie może czerpać młody człowiek ze spotkania z przeszłością 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje wnioski z dyskusji

		może czerpać młody człowiek ze spotkania z przeszłością			
28. Pielęgnujmy tradycje rodzinne!	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o pierwszym wspomnieniu ze swojego dzieciństwa • wymienia postacie i zdarzenia, które autor wspomina po latach 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, w ilu miejscach mieszkał w dzieciństwie ksiądz Jan Twardowski • wyjaśnia, co dla poety oznacza wyrażenie <i>typowy dom</i> • wymienia tradycje pielęgnowane w domu rodzinnym autora wspomnień • odszukuje w różnych źródłach relacje sławnych ludzi o ich dzieciństwie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia krótko postać księdza Jana Twardowskiego • wyjaśnia, które z miejsc autor uznał za swój dom • porównuje własne rozumienie pojęcia <i>typowy dom</i> z pojmowaniem tego wyrażenia przez Jana Twardowskiego • określa rolę tradycji w swoim domu rodzinnym 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje tytuł tekstu • przedstawia w ciekawej formie zgromadzony materiał na temat wspomnień sławnych ludzi z dzieciństwa 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, w jaki sposób wydarzenia historyczne zdecydowały o atmosferze domu rodzinnego poety
29. i 30. Bezdomność – cichy problem	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia w kolejności chronologicznej nieszczęścia, które spotkały rodzinę bohatera • redaguje streszczenie omawianego fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje krzyżówkę związaną z treścią tekstu i odczytuje hasło • nazywa emocje towarzyszące chłopcu od chwili tragicznego wydarzenia • redaguje krótką charakterystykę postaci Radka • wypisuje z utworu zwroty i wyrażenia potoczne • wskazuje związki frazeologiczne odpowiadające sytuacji przedstawionej w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje związki frazeologiczne do napisania streszczenia tekstu • opowiada o swoim prawdopodobnym zachowaniu w obliczu cudzej tragedii 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje charakterystykę postaci Radka, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną • określa funkcję użytych w artykule zwrotów i wyrażen potocznych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób tekst piosenki Roberta Kasprzyckiego nawiązuje do tematu artykułu
31. Rodzaje formantów	<ul style="list-style-type: none"> • oddziela formant od tematu słowotwórczego • tworzy wyrazy pochodne od podanych słów 	<ul style="list-style-type: none"> • oddziela formanty i zapisuje oboczności • nazywa oddzielone formanty • zna zasady pisowni przyrostków <i>-dztwo</i> i 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisuje wyrazy pokrewne z jak największą liczbą przedrostków • wskazuje wyrazy z formantem zerowym 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia różnice w znaczeniu wyrazów w zależności od zastosowanego przedrostka 	

		<p>-ctwo oraz -dzki i -cki</p> <ul style="list-style-type: none"> dopisuje odpowiednie przedrostki do podanych czasowników 			
<p>32. Rola domu rodzinnego w życiu człowieka</p>	<ul style="list-style-type: none"> czyta ze zrozumieniem fragment powieści J.K. Rowling wskazuje określenia charakteryzujące dom Harry'ego określa, jak Dursleyowie traktowali chłopca 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Syriusz musiał się ukrywać omawia, jak zmieniło się życie głównego bohatera, odkąd poznał swego ojca chrzestnego przedstawia marzenie Harry'ego związane z domem redaguje historię, w której chłopiec trafia do wymarzonego domu 	<ul style="list-style-type: none"> omawia, czym dla Harry'ego był Hogwart wyczerpująco opowiada historię Syriusza 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje historię, w której bohater trafia do wymarzonego domu, przestrzegając w swojej pracy norm kompozycyjnych i językowych 	<ul style="list-style-type: none"> sporządza mapę myśli dotyczącą pojęcia <i>dom</i>
<p>33. Dom Europejczyków</p>	<ul style="list-style-type: none"> czyta ze zrozumieniem fragment tekstu Normana Daviesa wymienia nazwiska bohaterów, o których mowa w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie encyklopedii i słownika języka polskiego wyjaśnia, co oznaczają wyrażenia <i>żelazna kurtyna</i> oraz <i>zasada ponadnarodowości</i> tłumaczy, w jakim znaczeniu został użyty w tekście wyraz <i>dom</i> wymienia ideały, które zaprezentował w swoim przemówieniu Winston Churchill określa, co to znaczy być Europejczykiem odszukuje w dostępnych źródłach informacje na temat Listy Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO oraz sporządza 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Normana Daviesa opowiada, kim byli: Winston Churchill, Harry Truman i Konrad Adenauer wie, do jakiego dzieła nawiązuje zwrot <i>Fiat Europa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie wyjaśnia znaczenie wyrażen: <i>żelazna kurtyna</i> i <i>zasada ponadnarodowości</i> 	<ul style="list-style-type: none"> omawia związek między poglądami Winstona Churchilla a jego dążeniem do zjednoczenia Europy odszukuje w różnych źródłach informacje na temat Listy Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO oraz przygotowuje prezentację multimedialną o wybranym zabytku z Polski, znajdującym się w tym spisie

		krótką notatkę			
34. <i>Gdzie kończy się teatr, a zaczyna film?</i>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z różnymi recenzjami filmu Andrzeja Wajdy i sporządza krótką notatkę na ten temat 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstu wyjaśnia, <i>gdzie kończy się teatr, a zaczyna film</i> • wymienia, jakie możliwości ukazania danej historii daje kino, a jakie – teatr • wyszukuje w dostępnych źródłach informacje na temat współczesnych przedstawień teatralnych „Zemsty”, które odbiegają od tradycyjnych sposobów realizacji dramatu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia miejsce aktora w dziele filmowym i teatralnym 	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z różnymi recenzjami filmu Andrzeja Wajdy i sporządza krytyczną notatkę na ten temat 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia współczesne przedstawienia teatralne „Zemsty”, które odbiegają od tradycyjnych sposobów realizacji dramatu
35. Aby wszystko na scenie było jak żywe...	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem fragment tekstu K. T. Toeplitza 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób bracia Lumière i Georges Méliès oceniali przyszłość kinematografu • odnajduje w utworze opinię na temat relacji między teatrem a filmem • tłumaczy, co sprzyjało popularyzacji filmu pod koniec XIX w. • przeprowadza ankietę dotyczącą popularności teatru oraz filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia cechy łączące teatr ludowy z filmem • określa cechy charakteru, które pomogły Georges’owi Mélièsowi w rozpowszechnieniu filmu • przygotowuje plakat prezentujący krótką historię kina oraz teatru 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje środki wyrazu używane we współczesnym filmie i teatrze 	<ul style="list-style-type: none"> • opracowuje wyniki ankiety na temat popularności teatru i filmu
36. Rodzaje formantów	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy nazwy wykonawców czynności od bezokoliczników • wypisuje z tekstu nazwy czynności z różnymi formantami • rozpoznaje formanty, które są charakterystyczne dla poszczególnych grup 	<ul style="list-style-type: none"> • przeredagowuje tekst tak, aby rzeczowniki zastąpić odpowiednimi czasownikami 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega humor w zamieszczonych żartach rysunkowych 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady komizmu językowego wykorzystywane w żartach rysunkowych 	

	<p>znaczeniowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • redaguje opis obrazu, wykorzystując zgromadzone wcześniej słownictwo • pracując w grupie, wymyśla nazwy dla nowych zawodów 				
<p>37. Reżyser teatralny a filmowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza opinię reżysera na temat aktorów 	<ul style="list-style-type: none"> • dzieli tekst Andrzeja Wajdy na logiczne części i nadaje im tytuły • wymienia różnice między filmem a teatrem • uzasadnia, podając dwa argumenty, kto ma trudniejsze zadanie do wykonania: reżyser teatralny czy filmowy 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, podając cztery argumenty, kto ma trudniejsze zadanie do wykonania: reżyser teatralny czy filmowy 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje relację reżyser – aktor w teatrze oraz filmie 	<ul style="list-style-type: none"> • ogląda spektakl teatralny oraz filmową adaptację wybranego tekstu i dokonuje krytycznej oceny obu dzieł
<p>38. Dla kogo teatr? • czyta ze zrozumieniem fragment tekstu Ludwika Flaszena • wymienia wydarzenia historyczne, o których wspomina autor tekstu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika Władysława Kopalińskiego wyjaśnia, z jakimi wydarzeniami historycznymi wiążą się słowa <i>Rubikon</i> i <i>Atylla</i> • opowiada, w jaki sposób widzowie przeżywają film, a jak – przedstawienie teatralne • uzupełnia schemat określeniami teatru użytymi w tekście • uzasadnia, podając dwa argumenty, że <i>teatr jest najbardziej społeczną z zabaw</i> • przy użyciu słownika frazeologicznego wyjaśnia zwrot <i>przekroczyć Rubikon</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, jaki rodzaj więzi wytwarza się podczas spektaklu • omawia wydarzenia historyczne, o których wspomina autor tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, podając cztery argumenty, że <i>teatr jest najbardziej społeczną z zabaw</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak rozumie przytoczone słowa francuskiego reżysera Jeana-Pierre’a Dardenna 	

	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy plakat zachęcający do obejrzenia sztuki teatralnej lub filmu opartego na lekturze szkolnej 				
39. Grać czy nie grać w teatrze? – o trudnej sztuce wyboru	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem fragment powieści „Stowarzyszenie Umarłych Poetów” • wymienia bohaterów przeczytanego tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje bohaterów przeczytanego tekstu • nazywa emocje Neila w podanych sytuacjach • opisuje relacje łączące syna z ojcem • tłumaczy, dlaczego ojciec chłopca nie akceptuje jego pasji • wyjaśnia, dlaczego bohater zwraca się ze swoimi problemami do nauczyciela • opowiada w kilku zdaniach, jak mogłaby zakończyć się omawiana historia • redaguje list, w którym radzi Neilowi, w jaki sposób może przekonać ojca do swojej pasji 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia atmosferę panującą w rodzinie bohatera • przedstawia w kilkunastu zdaniach, jak mogłaby zakończyć się omawiana historia 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia argumenty użyte przez ojca głównej postaci • redaguje list, w którym radzi Neilowi, w jaki sposób może przekonać ojca do swojej pasji, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje sprawozdanie z filmu „Stowarzyszenie Umarłych Poetów”, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo
40. Pamiętki przeszłości – dwudziestolecie międzywojenne	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze odkrycia i wydarzenia międzywojnia 	<ul style="list-style-type: none"> • w kilku zdaniach prezentuje sylwetkę Coco Chanel • gromadzi informacje o Muzeum im. Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów • wypowiada się na temat znaczenia nagrody amerykańskiej Akademii Filmowej – Oscara 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia najważniejsze odkrycia i wydarzenia międzywojnia • w kilkunastu zdaniach prezentuje sylwetkę Coco Chanel 	<ul style="list-style-type: none"> • określa rolę dekretu przyznającego prawa wyborcze kobietom 	<ul style="list-style-type: none"> • szuka śladów epoki dwudziestolecia międzywojennego w swoim regionie i przygotowuje prezentację na ten temat
41. Sprawdź swoją wiedzę i	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje nazwiska pisarzy wchodzących w skład grupy Skamander 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje dowody systematycznej pracy skamandrytów 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje co najmniej trzy argumenty uzasadniające, że dom zaspokaja 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje wypracowanie na jeden z podanych tematów, dbając o 	

umiejętności – praca klasowa	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje tytuły utworów nazwiskom ich twórców • podaje synonimy słowa <i>dom</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>katastrofizm, empiryzm, psychologia, pedagogika, ekspresjonizm, abstrakcjonizm, kubizm, surrealizm</i> • wyjaśnia, jakim dokonaniem bracia Lumière zapisali się w historii • wymienia trzy różnice między filmem a teatrem • redaguje wypracowanie na jeden z podanych tematów 	najważniejsze potrzeby człowieka	poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną	
42. Literatura i sztuka <i>czasów pogardy</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia wyrażenia odnoszące się do czasów II wojny światowej, które odzwierciedlają tragizm tamtych wydarzeń • określa daty graniczne epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, w jaki sposób ruch oporu walczył z okupantem • przedstawia, jak rozwijała się sztuka w getcie 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje najważniejsze wydarzenia łączące się z datami granicznymi epoki • charakteryzuje życie Polaków pod okupacją 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia problematykę dzieł powstających w czasie II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób wybuch wojny zmienił sytuację polskiej kultury
43. Wyrazy złożone	<ul style="list-style-type: none"> • zaznacza wyrazy utworzone od wyrażeń przyimkowych • wskazuje w podanych przykładach zestawienia 	<ul style="list-style-type: none"> • łączy w pary podstawy słowotwórcze tak, aby powstały odpowiednie zrosty i złożenia • zna zasady pisowni zestawień wielką i małą literą • uzupełnia tekst wielkimi lub małymi literami • z zaproponowanych słów tworzy wyrazy złożone 	<ul style="list-style-type: none"> • z podanych słów tworzy sześć wyrazów złożonych i układa z nimi zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • wpisuje do krzyżówki odpowiednie wyrazy złożone 	<ul style="list-style-type: none"> • z zaproponowanych słów tworzy jak najwięcej wyrazów złożonych i dzieli je na zrosty, złożenia oraz wyrazy utworzone od wyrażeń przyimkowych
44. Pamiętajmy o tych, co oddali życie za ojczyznę	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem utwór Kazimiery Iłłakowiczówny • określa tematykę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje określenia do słowa <i>kołęda</i> • prezentuje krótką wypowiedź na temat 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje wyczerpującą wypowiedź na temat wydarzeń w Katyniu podczas II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia sens metafor użytych przez poetkę • wyjaśnia, dlaczego wyrazy: <i>prawda, duch,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określa związek między zaburzeniem regularności budowy wiersza a ideą utworu

	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje nastrój utworu 	<p>wydarzeń w Katyniu podczas II wojny światowej</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaznacza metafory zawarte w utworze • analizuje budowę zwrotek i odnajduje miejsce, w którym została zaburzona regularność konstrukcji utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia środki stylistyczne, które budują nastrój w utworze 	<p><i>słowo</i> zostały napisane wielkimi literami</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ogląda film Andrzeja Wajdy „Katyń” i wskazuje środki, które zastosował reżyser, aby nakłonić widza do refleksji nad historią
<p>45. i 46. Bitwa o Anglię w relacji pilotów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Arkadego Fiedlera • czyta ze zrozumieniem fragment utworu Arkadego Fiedlera • streszcza wskazany fragment powieści Arkadego Fiedlera 	<ul style="list-style-type: none"> • układa ramowy plan wydarzeń przedstawionych w tekście • określa stosunek narratora do relacjonowanej historii • wskazuje środki artystyczne, które autor zastosował przy opisie walki • omawia, w jaki sposób piloci podchodzą do śmiertelnego boju, który mają stoczyć • wyjaśnia na podstawie tekstu, jaką rolę w dziejach Europy odegrała bitwa o Anglię 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Arkadego Fiedlera • redaguje szczegółowy plan wydarzeń przedstawionych w utworze • zaznacza w tekście środki językowe ujawniające nastawienie osoby opowiadającej 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w utworze wyrażenia podkreślające patos 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstu oraz zdobytej wiedzy historycznej opowiada o roli bitwy o Anglię w dziejach Europy • odnajduje w różnych źródłach informacje o największych pokazach umiejętności lotniczych odbywających się w Europie i sporządza na ten temat notatkę
<p>47. Janusz Korczak – opiekun sierot</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa, o jakim wydarzeniu jest mowa w utworze • zaznacza fragmenty, w których ujawnia się podmiot liryczny • nazywa uczucia osoby mówiącej w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w różnych źródłach informacje o Januszu Korczaku • wskazuje w utworze fragmenty dotyczące Janusza Korczaka • wyjaśnia sens słów ostatniej zwrotki • charakteryzuje język, jakim posługuje się poeta • uczestniczy w dyskusji 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Władysława Szlengela i Janusza Korczaka • wyjaśnia sens słów ostatniej zwrotki utworu i uzasadnia swoją interpretację • na podstawie tekstu ocenia postawę Janusza Korczaka w czasie wojny 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, czemu służy zastosowany styl wypowiedzi 	

		na temat: <i>Czy warto poświęcać się dla dobra innych ludzi?</i>	• bierze aktywny udział w dyskusji na temat: <i>Czy warto poświęcać się dla dobra innych ludzi?</i>		
48. Skróty i skrótowce	<ul style="list-style-type: none"> • łączy nazwy z odpowiednimi skrótowcami • zapisuje słowa, które występują w zdaniu w skróconej formie • sprawdza w słowniku poprawność zapisu skrótów 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady pisowni i odmiany skrótów oraz skrótowców • dzieli skrótowce na odmienne i nieodmienne • przyporządkowuje odpowiednim nazwom poszczególne skrótowce • uzupełnia zdania brakującymi skrótowcami w poprawnej formie 	• notuje pod tekstem skróty podkreślonych wyrazów i wyrażeń	• samodzielnie tworzy skrótowce od poszczególnych nazw	• wypisuje skrótowce pochodzące z języka angielskiego, które są często stosowane w komunikacji internetowej i układa z nimi zdania
49. i 50. Świadkowie akcji pod Arsenalem	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstu oraz przypisów określa czas i miejsce akcji 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje uczestników przedstawionych zdarzeń • układa ramowy plan wydarzeń akcji pod Arsenalem • ocenia emocjonalne zaangażowanie narratora • rozwiązuje krzyżówkę dotyczącą wydarzeń przedstawionych w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postać Aleksandra Kamińskiego • opisuje tempo akcji podczas odbijania Rudego oraz wypisuje słownictwo oddziałujące najsilniej na czytelnika • wyjaśnia związek hasła krzyżówki z tytułem utworu Aleksandra Kamińskiego • redaguje artykuł do gazetki szkolnej upamiętniający bohaterstwo uczestników akcji pod Arsenalem 	<ul style="list-style-type: none"> • układa szczegółowy plan wydarzeń akcji pod Arsenalem • ocenia emocjonalne zaangażowanie narratora, odwołując się do odpowiednich cytatów • redaguje artykuł do gazetki szkolnej upamiętniający bohaterstwo uczestników bitwy pod Arsenalem, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych 	• wypowiada się w kilku zdaniach na temat znaczenia „Kamieni na szaniec” w czasie II wojny światowej i współcześnie
51. Tragizm pokolenia Kolumbów	<ul style="list-style-type: none"> • określa, kim jest osoba mówiąca w wierszu i do kogo się zwraca • wskazuje dwa rodzaje miłości, o których jest mowa w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia sens dwóch ostatnich wersów wiersza • wymienia określenia, jakimi podmiot liryczny opisuje ojczyznę • wskazuje podobieństwa między obrazem Raffaella Santiogo a wierszem Krzysztofa Kamila 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postać Krzysztofa Kamila Baczyńskiego • tłumaczy, przed jakimi problemami stanęli młodzi ludzie w czasie II wojny światowej 	• ustala, czy utwór można uznać za monolog liryczny i popiera swoje zdanie argumentami	• formułuje wnioski na podstawie wskazanych podobieństw między obrazem Raffaella Santiogo a wierszem Krzysztofa Kamila Baczyńskiego

		Baczyńskiego			
52. Malarska wizja czasów wojny i okupacji	<ul style="list-style-type: none"> • określa temat każdego z obrazów • wymienia elementy, z których składa się kompozycja poszczególnych dzieł 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w różnych źródłach wiadomości na temat życia i twórczości Zdzisława Beksińskiego oraz Maksa Ernsta • charakteryzuje tonację kolorystyczną zamieszczonych obrazów • ustala, czy którąś z prac można nazwać realistyczną, i uzasadnia swoje zdanie • redaguje opis jednego z przedstawionych dzieł 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób tonacja kolorystyczna wpływa na nastrój prac • wskazuje podobieństwa między obydwoma płótnami • podaje propozycje tytułu dla obrazu Zdzisława Beksińskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia w ciekawej formie najważniejsze informacje o życiu i twórczości Zdzisława Beksińskiego oraz Maksa Ernsta • opisuje jedno z przedstawionych dzieł, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje interpretacji porównawczej obu obrazów
53. Jak unikać błędów słowotwórczych?	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z komentarzami dotyczącymi błędów słowotwórczych • zaznacza właściwe formanty 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia hasła reklamowe odpowiednimi formami utworzonych słów • na podstawie słownika języka polskiego wyjaśnia znaczenie podanych formantów 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje po trzy rzeczowniki pospolite, które mogą tworzyć wyrazy złożone z poszczególnymi przedrostkami 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, w jaki sposób uniknąć błędów słowotwórczych • poprawia zaznaczone błędy słowotwórcze • odszukuje w internecie informacje na temat zawodów uznawanych obecnie za najpopularniejsze i zaznacza w zgromadzonych wyrazach formanty 	
54. Jak ukoić ból?	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły zbiorów poetyckich Tadeusza Różewicza • określa, kim jest podmiot liryczny i jakie wyraża uczucia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie frazeologizmów z wyrazem <i>serce</i> • tłumaczy, dlaczego w tekście powtarza się wyrażenie <i>jak dobrze</i> • proponuje sposoby ukojenia bólu związanego z dramatycznymi doświadczeniami 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia krótko postać Tadeusza Różewicza • porównuje obraz Arnolda Böcklina „Wojna” z dziełem Salvadora Dalego „Oblicze wojny” 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, dlaczego czasowniki <i>mogę, jestem</i> zapisano wielką literą • wyjaśnia, jakie skojarzenia ze słowami <i>las, drzewo</i> i <i>serce</i> mogą mieć ludzie, którzy przeżyli wojnę • dokonuje analizy i interpretacji 	

				porównywanych obrazów	
55. i 56. Zachować godność ludzką w nieludzkich warunkach	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem fragment utworu Karoliny Lanckorońskiej • określa rodzaj narracji prowadzonej w tekście • tworzy mapę miejsc, w których znajdowały się obozy koncentracyjne • opowiada, jak autorka radziła sobie z więzienną rzeczywistością • wskazuje fragmenty ukazujące, czym dla bohaterki była godność ludzka • gromadzi argumenty do dyskusji na podany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Karoliny Lanckorońskiej • wyjaśnia, jak rozumie wyrażenie <i>godność ludzka</i> • ustala, czy bohaterkę tekstu można nazwać altruistką i uzasadnia swoją opinię 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia wpływ narracji na odbiór opisywanych wydarzeń • charakteryzuje styl wypowiedzi autorki • aktywnie uczestniczy w dyskusji na podany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • poszukuje w różnych źródłach informacji na temat projektu „AUSCHWITZ. MEMENTO” oraz sporządza notatkę na ten temat 	
57. Treść i zakres znaczeniowy wyrazu	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w tekście rzeczowniki o podobnej treści • wyszukuje w tekście wyrazy konkretne i abstrakcyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje pary wyrazów, których zakres całkowicie się pokrywa • opisuje podane fotografie wyrazami o coraz węższym zakresie i o coraz bogatszej treści 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w diagramie wyrazy abstrakcyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia frazeologizmy wyrazami, które mieszczą się w zakresie podanych słów, lecz mają od nich bogatszą treść 	<ul style="list-style-type: none"> • układa zdania dotyczące fotografii zgodnie z podanymi wskazówkami
58. i 59. <i>Człowieka można zniszczyć, ale nie pokonać</i>	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o sytuacji przedstawionej na obrazie „Pożegnanie Europy” Aleksandra Sochaczewskiego • określa czas i miejsce akcji utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia warunki, w jakich odbywał się transport więźniów • nazywa uczucia towarzyszące narratorowi podczas pierwszych dni pobytu w Rosji • odszukuje fragment wyjaśniający przyczynę aresztowania rodziny Toczaków • opisuje miejsce, do którego trafiły polskie 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa emocje widoczne na twarzach postaci ukazanych na obrazie Aleksandra Sochaczewskiego • komentuje fragment wyjaśniający przyczynę aresztowania rodziny Toczaków 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje wnioski dotyczące tego, jakie cechy ludzkiej natury ujawniają się w trudnych sytuacjach • redaguje rozprawkę, w której uzasadnia słuszność słów Ernesta Hemingwaya: <i>Człowieka można zniszczyć, ale nie pokonać</i>, dbając o poprawność językową, ortograficzną i 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia na podstawie dostępnych źródeł, z jakimi faktami historycznymi mają związek wydarzenia ukazane przez narratora

		rodziny po wywiezieniu z kraju <ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia tabelę informacjami na temat zachowania radzieckich strażników i polskich więźniów • redaguje rozprawkę, w której uzasadnia słusność słów Ernesta Hemingwaya: <i>Człowieka można zniszczyć, ale nie pokonać</i> 		interpunkcyjną	
60. Ludność cywilna Warszawy bohaterem zbiorowym „Pamiętnika z powstania warszawskiego”	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem fragment „Pamiętnika z powstania warszawskiego” • nazywa emocje, jakie wywołał w nim przeczytany fragment 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób Miron Białoszewski opowiada o swoich przeżyciach wojennych • wskazuje w utworze fragmenty dotyczące tego, jak mieszkańcy Warszawy radzą sobie w wojennej rzeczywistości • wyszukuje w tekście wyrazy dźwiękonaśladowcze • określa rodzaj zdań, których jest w utworze najwięcej 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ tragicznych przeżyć na więzi międzyludzkie • ustala, jakie słownictwo dominuje w przeczytanym fragmencie • uzasadnia, że utwór Mirona Białoszewskiego jest pamiętnikiem 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję zastosowanych w utworze wyrazów dźwiękonaśladowczych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jakie znaczenie dla wymowy tekstu ma długość i rodzaj wypowiedzeń
61. i 62. Bogactwo polszczyzny	<ul style="list-style-type: none"> • dopisuje do podanych słów ich gwarowe odpowiedniki • rozpoznaje gwarę środowiskową 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w diagramie wyrazy z gwary podhalańskiej i wyjaśnia ich znaczenie na podstawie słownika • wyjaśnia, co oznaczają podane słowa w polszczyźnie ogólnej, a co – w gwarze środowiskowej • określa nadawców poszczególnych 	<ul style="list-style-type: none"> • układa krótki dialog przy użyciu podanego słownictwa gwarowego 	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza schemat ukazujący relacje rodzinne, korzystając ze zgromadzonych archaizmów • redaguje żartobliwe opowiadanie, wykorzystując co najmniej osiem spośród podanych archaizmów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w internecie wiadomości na temat najbliższej terytorialnie gwary ludowej i zapisuje dziesięć słów charakterystycznych dla tej gwary

		<p>wypowiedzi na podstawie użytego przez nich słownictwa</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje współczesne odpowiedniki archaizmów • redaguje żartobliwe opowiadanie, wykorzystując co najmniej sześć spośród podanych archaizmów 			
<p>63. Tragiczne losy bohaterów opowiadania Idy Fink</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Idy Fink • streszcza fragment utworu Idy Fink 	<ul style="list-style-type: none"> • określa rodzaj narracji prowadzonej w tekście • charakteryzuje bohaterkę przeczytanej historii • omawia, co spowodowało wewnętrzną przemianę bohaterki • przedstawia swoją opinię na temat tego, czy w trudnych chwilach lepiej przebywać w samotności, czy z bliskimi osobami 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Idy Fink • uzasadnia trafność umieszczenia obrazu Andrzeja Wróblewskiego „Rozstrzelanie II” przy tekście Idy Fink 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia funkcję zastosowanej narracji • rozważa, czy przeżycia wojenne mogą być tematem komedii 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, w jaki sposób został przedstawiony Holokaust w filmie „Życie jest piękne”
<p>64. Zwyczajni – niezwyčajni</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje cechy charakteru, które powinien mieć bohater • określa tematykę utworu • wymienia postacie występujące w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy listę osób, które zasługują na miano bohatera • nadaje własny tytuł przeczytanemu fragmentowi • wyjaśnia, za co autor cenił i podziwiał Zosię • opisuje atmosferę panującą w domu górali • redaguje charakterystykę Zosi z tekstu Gustawa Holoubka lub innej osoby, którą uważa za bohatera dnia codziennego 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postacie występujące w tekście • wymienia wartości, według których było wychowane młode pokolenie opisane w utworze • tłumaczy, jak rozumie sens podanego stwierdzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy listę osób, które zasługują na miano bohatera i uzasadnia swój wybór • redaguje charakterystykę Zosi z tekstu Gustawa Holoubka lub innej osoby, którą uważa za bohatera dnia codziennego, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych • omawia, do czego nawiązuje zakończenie analizowanego fragmentu 	
<p>65. i 66.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje podstawy 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje fragment 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób

O sposobach wzbogacania słownictwa	zapożyczenia i podaje ich znaczenie <ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia zdania odnoszące się do ilustracji brakującymi zapożyczeniami 	wyrazów obcych zapisuje polskie odpowiedniki zapożyczeń <ul style="list-style-type: none"> • zastępuje modne zapożyczenia ich rodzimymi odpowiednikami • wypisuje neologizmy i wyjaśnia ich znaczenie • tłumaczy, dlaczego wskazane wyrazy są neologizmami znaczeniowymi 	słowotwórcze wymienionych neologizmów <ul style="list-style-type: none"> • tworzy neologizmy frazeologiczne z podanych wyrazów 	pamiętnika, wykorzystując co najmniej pięć wymyślonych neologizmów	uzyskano efekt humorystyczny w tekście
67. Czy każda chwila sprzyja bohaterstwu? <ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Krystyny Siesickiej • ustala, kim są bohaterowie utworu i co ich łączy • wskazuje narratora opowiadanej historii 	<ul style="list-style-type: none"> • układa chronologiczny plan wydarzeń przeczytanego tekstu w postaci równoważników zdań • uzupełnia krzyżówkę i odczytuje hasło • redaguje charakterystykę Łukasza 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Krystyny Siesickiej • ocenia zachowanie chłopca • opowiada przeczytaną historię z punktu widzenia różnych bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje charakterystykę Łukasza, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przytoczone słowa Władysława Broniewskiego i określa, w jaki sposób wiążą się one z postacią Łukasza 	
68. i 69. Bogate słownictwo ułatwia życie	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia wypowiedzi synonimami wyrazów modnych 	<ul style="list-style-type: none"> • przy użyciu słownika wyrazów bliskoznacznych redaguje tekst tak, aby uniknąć powtórzeń • tworzy antonimy za pomocą podanych przedrostków • opisuje sytuację ukazaną na fotografii, stosując antonimy co najmniej pięciu wymienionych słów • wyjaśnia, dlaczego podane wyrazy są homonimami 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie wskazanych wyrazów wieloznacznych w poszczególnych cytatach 	<ul style="list-style-type: none"> • układa zdania z wybranym przymiotnikiem tak, aby użyć go w dwóch różnych znaczeniach 	

		<ul style="list-style-type: none"> • podaje synonimy wskazanych frazeologizmów • dopisuje do każdego zestawu słów jeden wyraz wieloznaczny, będący ich synonimem 			
<p>70. Historia pewnego schroniska</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia historię powstania schroniska w Uciechowie • wyraża swoje zdanie na temat projektu wirtualnej adopcji psów 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w różnych źródłach informacje o organizacjach pomagających bezdomnym zwierzętom • tłumaczy, dlaczego Robert Bienias postanowił założyć schronisko dla zwierząt • wymienia cechy charakteru, które pomogły bohaterowi w realizacji zamierzonego celu • gromadzi informacje o najbliższym schronisku dla zwierząt 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje odpowiednie argumenty popierające projekt wirtualnej adopcji psów lub kontrargumenty • wyjaśnia, na czym polega wyjątkowość Ośrodka Pomocy dla Zwierząt Porzuconych 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje wybraną organizację pomagającą bezdomnym zwierzętom 	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadza wywiad z pracownikiem schroniska dla zwierząt
<p>71. Czy należymy do pokolenia pilota?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia codzienne sytuacje, w których towarzyszy nam radio i telewizja • omawia tematykę poruszaną przez dziennikarzy w podanych fragmentach artykułów • dokonuje samooceny poprzez sprawdzenie, czy należy do <i>pokolenia pilota</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia sens słów: <i>Sztuka radiowa buduje niezależność odbiorcy i jego wewnętrzną wolność</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, dlaczego określone stwierdzenie odnosi się do radia, a nie do telewizji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega fenomen radia i wyjątkowość telewizji 	
<p>72. Emocje ukryte w słowach...</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dzieli wyrazy na nacechowane dodatnio, ujemnie oraz neutralne 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje eufemizmy we wskazanych sytuacjach • podaje przyrostki, za pomocą których można 	<ul style="list-style-type: none"> • zaznacza zdania, w których zdrobnienia wyrażają ironię 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika zastępuje nacechowane frazeologizmy ich neutralnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • przeredagowuje tekst tak, aby zawierał jedynie neutralne zwroty i wyrażenia

		utworzyć wyrazy nacechowane ekspresywnie		odpowiednikami	
73. i 74. O roli radia w czasie II wojny światowej	<ul style="list-style-type: none"> • podaje etapy rozwoju sieci CBS od II wojny światowej do lat 90. 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję radia w trakcie II wojny światowej • przedstawia zasady, którymi powinni się kierować rzetelni dziennikarze • opowiada o wpływie reportażu „Londyn po zmroku” na Amerykanów • omawia, jakie zmiany w sposobie przekazywania informacji w radiu i telewizji zapoczątkował Edward R. Murrow oraz zatrudnieni przez niego dziennikarze • wyjaśnia znaczenie wyrażenia <i>najwyższe standardy dziennikarskie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zagrożenia, jakie dla radia niesło wynalezienie telewizji • wyjaśnia, dlaczego Edward R. Murrow tak źle wypowiadał się na temat nowego medium 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podobieństwa i różnice między pracą dziennikarzy lokalnych a zadaniami korespondentów wojennych • omawia, na czym polega zasada równania w dół 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje własną ocenę telewizji
75. Słuchowisko radiowe kontra teatr telewizji	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje słownictwo do słuchowiska radiowego i teatru telewizji • wymienia środki wyrazu charakterystyczne dla audycji radiowej 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, jaką rolę odgrywa dialog w słuchowisku radiowym, a jaką – w programie telewizyjnym • podaje różnice między tradycyjnym teatrem a teatrem telewizji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak rozumie przytoczone słowa Adama Hanuszkiewicza • proponuje, kto mógłby być <i>autentycznym bohaterem słuchowiska</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia środki wyrazu, które są wykorzystywane zarówno w słuchowisku radiowym, jak i w teatrze telewizji 	<ul style="list-style-type: none"> • określa za pomocą metafor, symboli i ilustracji istotę radia oraz specyfikę teatru telewizji
76. i 77. Jak powstaje scenariusz?	<ul style="list-style-type: none"> • streszcza przeczytany tekst w kilku zdaniach • przedstawia uczestników wydarzeń i określa ich postawę wobec zaistniałej sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje scenę, która wydaje mu się nonsensowna • wyjaśnia, w jaki sposób autor scenariusza osiągnął efekt komiczny • wypisuje z tekstu przykłady komizmu słownego i sytuacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • przeredagowuje według podanego wzoru wybrany fragment słuchowiska radiowego na scenopis przedstawienia w teatrze telewizji • wskazuje różnice między realizacją akustyczną a ilustracją muzyczną 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje słuchowisko radiowe na podstawie scenariusza Jerzego Górzeńskiego 	

<p>78. Jak unikać błędów słownikowych?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z hasłami ze słownika poprawnej polszczyzny i z komentarzami informującymi o błędach • korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> • łączy wyrazy z ich wyjaśnieniami • układa zdania z podanymi wyrazami tak, aby ukazać właściwe znaczenie słów 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta ze słownika wyrazów kłopotliwych 	<ul style="list-style-type: none"> • układa zdania z podanymi wyrazami zgodnie z ich właściwym znaczeniem 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje trzy pary wyrazów, których znaczenie jest często mylone ze względu na podobną wymowę lub budowę słów
<p>79. Jak rozwiązać problem z <i>telemętlikiem</i>?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem komiks H.J. Chmielewskiego • podaje rodzaje programów telewizyjnych wyliczone przez Tytusa 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problem, przed którym stanął Tytus • wyjaśnia, w jaki sposób powinien postępować człowiek rozumny, korzystający z telewizji • opowiada, jak młodzież odnosi się do oferty telewizji • omawia inne popularne gatunki telewizyjne • tłumaczy, co należy robić, aby uniknąć <i>telemętlika</i> • bierze udział w dyskusji na temat roli telewizji wśród współczesnych środków masowego przekazu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia popularne gatunki telewizyjne i krótko charakteryzuje jeden z nich • wyjaśnia, co rozumie pod pojęciem <i>telemętlik</i>, użytym przez Romka i A'Tomka 	<ul style="list-style-type: none"> • aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat roli telewizji wśród współczesnych środków masowego przekazu • sporządza ranking stacji telewizyjnych i radiowych 	<ul style="list-style-type: none"> • rozważa, czy duży wybór kanałów telewizyjnych oraz stacji radiowych jest dobrodziejstwem cywilizacji, przedstawiając pozytywne i negatywne strony tego zjawiska
<p>80. Pamiętki przeszłości – wojna i okupacja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze odkrycia i wydarzenia z czasów II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie zgromadzonych materiałów sporządza krótką notatkę na temat Miejsca Pamięci i Muzeum Auschwitz-Birkenau • wyjaśnia, jaką zagadkę kryją Góry Sowie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia najważniejsze odkrycia i wydarzenia z czasów II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia przydatność nowoczesnych technologii 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje prezentację multimedialną na temat Miejsca Pamięci i Muzeum Auschwitz-Birkenau
<p>81. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – praca</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje tematy sztuki tworzonej w łągach • wymienia imiona trzech głównych bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak wyglądała sytuacja chorych podczas nalotu na szpital • podaje nazwę używaną 	<ul style="list-style-type: none"> • określa różnicę między łągami i łągrami • wskazuje gatunek radiowy, do którego można odnieść 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, na czym polegał tragizm pokolenia Kolumbów • pisze wypracowanie na 	

klasowa	„Kamieni na szaniec” • przyporządkowuje słownictwo do odpowiednich nazw mediów	do określenia czasów II wojny światowej • układa ze słowem <i>bohater</i> dwa zdania, w których będą wykorzystane dwa różne znaczenia tego wyrazu • formułuje dwa argumenty uzasadniające fenomen żywotności radia • redaguje wypracowanie na jeden z wymienionych tematów	określenia: <i>teatr wyobraźni, gra dźwięków, muzyczność</i>	jeden z wymienionych tematów, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną	
82. Oblicze współczesnego świata	• wymienia zjawiska charakterystyczne dla współczesności • określa daty graniczne epoki	• wyjaśnia, czym jest postmodernizm • wykonuje kolaż przedstawiający człowieka XXI w.	• omawia zjawiska charakterystyczne dla współczesności • podaje wydarzenia łączące się z datami granicznymi epoki	• przygotowuje ilustrowaną kronikę najważniejszych wydarzeń od zakończenia II wojny światowej do dziś	• prezentuje w formie mapy myśli główne kierunki sztuki współczesnej
83. i 84. Przyjaźń Santiago i chłopca	• wymienia tytuły utworów Ernesta Hemingwaya • czyta ze zrozumieniem fragment tekstu Ernesta Hemingwaya • opisuje wygląd starego rybaka • przedstawia warunki, w jakich mieszkał Santiago	• nazywa uczucia chłopca do rybaka • wyjaśnia, na czym polegała przyjaźń Santiago i chłopca • wskazuje fragmenty, w których narrator ukazuje emocje bohaterów • rozważa, czy prawdziwi przyjaciele mogą mieć przed sobą tajemnice	• krótko charakteryzuje postać Ernesta Hemingwaya • rozważa, czy prawdziwi przyjaciele mogą mieć przed sobą tajemnice i uzasadnia swoją opinię na podstawie własnych doświadczeń	• omawia różnice w sposobie ukazania rybaka oraz jego zawodu w opowiadaniu Ernesta Hemingwaya i na obrazie „Rybak” Apoloniusza Kędzierskiego	• formułuje wnioski na temat różnic w sposobie ukazania rybaka oraz jego zawodu w opowiadaniu Ernesta Hemingwaya i na obrazie „Rybak” Apoloniusza Kędzierskiego
85. i 86. Zasady interpunkcji nie mają przed nami tajemnic	• wskazuje w zdaniu średnik • wstawia do tekstu brakujące dwukropki • wprowadza myślniki do dialogu	• uzupełnia tekst brakującymi przecinkami i zapisuje zasady użycia znaków interpunkcyjnych • ustala, które przecinki powinno się zastąpić średnikami • tworzy wypowiedzenia wielokrotnie złożone i	• dopisuje brakujące części wypowiedzi i wyjaśnia funkcję myślników w poszczególnych zdaniach • redaguje opowiadanie z dialogiem przy użyciu określonej liczby znaków interpunkcyjnych	• określa funkcje, jakie pełni średnik w wypowiedzeniu	• układa zdania odnoszące się do zamieszczonych fotografii, stosując wskazane znaki interpunkcyjne w podanej kolejności

		<p>stosuje średniki</p> <ul style="list-style-type: none"> • oddziela myślnikami wtrącenia, uogólnienie i niespodziewane zakończenie tekstu, a średnikiem – dopowiedzenie 			
<p>87. Świat białych i czarnych ludzi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje tytuły utworów Doris Lessing • czyta ze zrozumieniem fragment opowiadania Doris Lessing • wymienia elementy świata przedstawionego w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rasizm</i>, <i>nacjonalizm</i>, <i>ksenofobia</i> • omawia elementy świata przedstawionego w powieści • odszukuje w utworze fragmenty charakteryzujące pana Macintosha • wymienia przyczyny samotności Tomka Clarke'a • wskazuje różnice między światem białych i czarnych ukazanych w przeczytanym fragmencie • przeprowadza sondę na temat: <i>Czym dla Ciebie jest tolerancja?</i> • bierze udział w dyskusji dotyczącej tolerancji 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postać Doris Lessing • ocenia postawę i zachowanie pana Macintosha • określa, w jaki sposób pisarka wypowiada się o rasizmie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, do czego zostało porównane w tekście ludzkie życie, przytaczając odpowiednie argumenty • aktywnie uczestniczy w dyskusji dotyczącej tolerancji 	<ul style="list-style-type: none"> • opracowuje w formie wykresu wyniki ankiety na temat: <i>Czym dla Ciebie jest tolerancja?</i>
<p>88. i 89. Chanukowe dzieło</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Isaaca Bashevisa Singera • określa, kim jest narrator utworu • opowiada, w jaki sposób rabin wychowywał swoje dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje krzyżówkę dotyczącą treści opowiadania • redaguje plan wydarzeń w formie zdań pojedynczych, dotyczący historii opowiedzianej przez ojca • odszukuje w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Isaaca Bashevisa Singera • tłumaczy, dlaczego obchodzi się święto Chanuki 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego wyrazy <i>matka</i> oraz <i>ojciec</i> pisane są w opowieści wielką literą • pisze opowiadanie na temat: <i>Cuda zdarzają się codziennie...</i>, przedstawiając argumenty na poparcie lub obalenie 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje informacje na temat żydowskiego święta Chanuki

		<p>fragmenty ukazujące zasady religii żydowskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> • pisze opowiadanie na temat: <i>Cuda zdarzają się codziennie...</i>, przedstawiając argumenty na poparcie lub obalenie tezy 		<p>tezy, a także dbając o poprawność kompozycyjną i językową</p>	
<p>90. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – praca klasowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wyraz o ograniczonym zasięgu • podaje podstawy słowotwórcze wyrazów • dzieli wyrazy na ogólne i szczegółowe, abstrakcyjne i konkretne 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia na wykresie rodzinę wyrazu i zaznacza w wyrazach rdzeń • wypisuje z tekstu i przypisów trzy złożenia oraz dwa zestawienia • wynotowuje z przeczytanego fragmentu dwie nazwy wykonawców czynności i zaznacza w nich formanty • uzupełnia tabelę odpowiednimi synonimami i antonimami podanych wyrazów • pisze zaproszenie, stosując 3–4 skróty podanych wyrazów • zastępuje wskazane sformułowania eufemizmami • używa w wypowiedzi zdrobnień i zgrubień 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje dłuższy dialog, używając wskazanych słów oraz odpowiednich znaków interpunkcyjnych • zapisuje wyrazy ukazujące różne znaczenia tego samego słowa • dopisuje peryfrazy do wymienionych słów 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze zaproszenie, stosując 5–6 skrótów podanych wyrazów 	
<p>91. i 92. Z wizytą w nierealnym świecie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Kurta Vonneguta • czyta ze zrozumieniem tekst Kurta Vonneguta • wymienia realne elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje głównego bohatera przeczytanej historii • odszukuje w tekście wątki fantastyczne • pisze notatkę encyklopedyczną o Tralfamadorczykach 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Kurta Vonneguta • opowiada, w jakim celu autor wprowadził wątki fantastyczne do powieści o tematyce wojennej 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy funkcję powtórzeń w utworze • omawia funkcję zastosowanej narracji • redaguje opowiadanie o przygodach bohatera, który przybył na ziemię z przyszłości, dbając o 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat elementów zaskakujących w sposobie kreowania świata

		<ul style="list-style-type: none"> • dzieli elementy świata przedstawionego na tragiczne i komiczne • wyjaśnia, na czym polega czarny humor • wskazuje fragmenty utworu, które się powtarzają • nazywa typ narracji w tekście • redaguje opowiadanie o przygodach bohatera, który przybył na ziemię z przyszłości 		poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną	
93. Polska literatura i sztuka po II wojnie światowej	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze etapy rozwoju dwudziestowiecznej literatury polskiej • podaje zagadnienia, które znajdowały się w kręgu rozważań Leszka Kołakowskiego i księdza Józefa Tischnera 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o warunkach, w jakich tworzyli polscy pisarze po zakończeniu II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w dostępnych źródłach przykłady polskiej architektury postmodernistycznej i wskazuje, które budowle podobają mu się najbardziej 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy portfolio na temat polskiej architektury postmodernistycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wybrane dzieło sztuki współczesnego artysty
94. i 95. Porządek w formach wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje formy wypowiedzi, które składają się ze wstępu, z rozwinięcia i zakończenia • układa we właściwej kolejności fragmenty anegdoty 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jakie informacje powinny znaleźć się w poszczególnych częściach charakterystyki bohatera literackiego • podkreśla sformułowania typowe dla wstępów w dłuższych formach wypowiedzi • dopisuje rozwinięcie do zaproponowanego wstępu i zakończenia • uzupełnia plan twórczy opowiadania według własnego pomysłu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaką funkcję pełni wstęp w odniesieniu do całości tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje swoją propozycję zakończenia, nawiązującego do wstępu i podsumowującego tekst 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie planu pisze opowiadanie
96.	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zarzuty, jakie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, przed czym 	<ul style="list-style-type: none"> • rozważa, czy przesłanie 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje referat na

Poeta jako strażnik pamięci narodowej	fragmenty, w których ujawnia się podmiot liryczny <ul style="list-style-type: none"> • określa, kim jest osoba mówiąca 	podmiot liryczny stawia adresatowi utworu <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w wierszu część opisową i część refleksyjną • odnajduje w utworze eufemizm • omawia przesłanie wiersza • tłumaczy, jakie zadanie stoi przed poetą, zgodnie z wymową utworu • redaguje notatkę na temat pomnika Poległych Stoczniowców 1970 	ostrzega adresata osoba mówiąca <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje tematykę części opisowej i części refleksyjnej • podaje sformułowanie, które zostało zastąpione eufemizmem 	utworu ma charakter uniwersalny i uzasadnia swoje zdanie	temat pomnika Poległych Stoczniowców 1970
97. Testament poetycki	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły tomów poetyckich Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego • omawia problematykę fragmentów pieśni • wskazuje, kto jest podmiotem lirycznym w „Pieśni III” i adresatem „Pieśni X” 	<ul style="list-style-type: none"> • nadaje tytuły poszczególnym pieśniom • wypisuje z „Pieśni III” słownictwo dotyczące miłości • uzasadnia, że cykl „Pieśni” jest poetyckim testamentem twórcy • redaguje kilkuzdaniową wypowiedź o roli nadziei na przyszłość w życiu każdego człowieka • przygotowuje wybrany tekst na konkurs recytatorski „Pieśni” Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postać Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego • ocenia sposób opisu uczucia przez poetę w „Pieśni III” • podaje, do jakiego gatunku literackiego należą omawiane utwory 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia funkcje pytań zastosowanych w „Pieśni III” • prezentuje własną interpretację głosową wiersza w trakcie konkursu recytatorskiego, dbając o odpowiednią dykcję, tempo oraz modulację głosu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwiska współczesnych piosenkarzy, którzy w swoim repertuarze wykorzystują utwory Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego
98. Kompozycja tekstów	<ul style="list-style-type: none"> • dopisuje swoje propozycje tytułu oraz śródtytułów do zamieszczonego artykułu • zaznacza motto oraz omawia jego znaczenie dla tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje krótki artykuł zgodny z podanym tytułem, podtytułem i ze śródtytułami • wybiera frazeologizm, który najlepiej komentuje treść danej wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika wyrazów obcych wyjaśnia znaczenie tytułu czasopisma „Cogito” 	<ul style="list-style-type: none"> • proponuje tematykę tekstów, których mottem mogłyby być podane cytaty 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze plan twórczy pracy na jeden z wymienionych tematów, uwzględniając tytuł i podtytuł tekstu, a także śródtytuły, dedykację i motto

		<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje dedykacje i określa, w jakim celu powstała każda z nich • pisze plan twórczy pracy na jeden z podanych tematów • układa treść dedykacji 			
<p>99. Która Nike jest nam bliższa?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły zbiorów poetyckich Zbigniewa Herberta • czyta ze zrozumieniem utwór Z. Herberta • określa temat wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika redaguje notatkę na temat bogini Nike • podaje, czym różni się Nike z utworu Zbigniewa Herberta od mitologicznego wyobrażenia tej bogini • opisuje w kilku zdaniach sytuację młodego żołnierza • wyjaśnia, dlaczego bogini nie ostrzega młodzieńca • wskazuje w wierszu odwołania do mitologii greckiej 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postać Zbigniewa Herberta • przewiduje, jaki los czeka młodego żołnierza • uzasadnia, która z rzeźb lepiej oddaje wahanie, a która • pewność 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czemu służy przeciwstawienie <i>otwarta pierś</i> • <i>zamknięte oczy</i> w ostatniej zwrotce • tłumaczy, w jaki sposób poeta wykorzystuje symbole mitologiczne 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, jak brak rymów i znaków interpunkcyjnych oraz nierówna długość wersów i zwrotek wpływają na odbiór utworu
<p>100. i 101. W świecie groteski</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Sławomira Mrożka • opowiada, jak powinno wyglądać tradycyjne polskie wesele • wylicza, co znajdowało się w kufrze panny młodej 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika wyjaśnia znaczenie podanych wyrazów • zapisuje w punktach przebieg uroczystości w Atomicach • odnajduje w tekście sprzeczne określenia poszczególnych elementów obrazu wsi • tłumaczy, czym jest groteska i dialektyzacja • wypisuje z utworu pięć słów użytych w celu wprowadzenia dialektyzacji 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postać Sławomira Mrożka • porównuje zawartość kufra panny młodej z utworu z tradycyjnym posagiem • wykonuje ilustrację do tekstu Sławomira Mrożka „Wesele w Atomicach” 	<ul style="list-style-type: none"> • wypisuje z utworu co najmniej sześć słów użytych w celu wprowadzenia dialektyzacji 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, co autor osiągnął, wykorzystując w tekście groteskę i dialektyzację

<p>102. i 103. Jak napisać podanie i list motywacyjny?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zaznacza argumenty, których można użyć w poszczególnych pismach skierowanych do dyrektora szkoły • redaguje podanie o przyjęcie do szkoły ponadgimnazjalnej, wykorzystując wymienione zwroty i wyrażenia 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje po dwa argumenty odpowiednie do poszczególnych sytuacji • wprowadza do podania brakujące informacje • wypisuje cechy oraz umiejętności wymagane w pracy osób ukazanych na ilustracjach • uzupełnia list motywacyjny 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze list motywacyjny z wykorzystaniem określonego słownictwa oraz przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje podanie o przyjęcie do szkoły ponadgimnazjalnej, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, które z podanych argumentów mogłyby się pojawić w listach motywacyjnych skierowanych do poszczególnych osób
<p>104. Co nam przyniesie przyszłość?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Stanisława Lema • opowiada, w jaki sposób działały psychemikalia 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika podaje znaczenie terminu <i>futurologia</i> • nazywa emocje bohatera tekstu po obudzeniu się w nowej, obcej rzeczywistości • wypisuje z utworu neologizmy służące uwiarygodnieniu przedstawionych wydarzeń • tłumaczy, czym jest stylizacja • opisuje wizję przyszłości ukazaną przez Stanisława Lema 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postać Stanisława Lema • wyjaśnia znaczenie neologizmów • udowadnia, że utwór „Kongres futurologiczny” to opowiadanie fantastycznonaukowe 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w tekście środki artystyczne służące stylizacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podobieństwa między rzeczywistością zaprezentowaną w opowiadaniu Stanisława Lema a światem współczesnym
<p>105. Jaką wartość ma życie?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły zbiorów poetyckich Ewy Lipskiej • czyta ze zrozumieniem wiersz Ewy Lipskiej • opowiada o nastroju wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • zaznacza w utworze metafory • opisuje stosunek podmiotu lirycznego do życia • wskazuje w tekście anaforę • odnajduje w wierszu puentę 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postać Ewy Lipskiej • tłumaczy znaczenie puenty wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie metafor zaznaczonych w wierszu • określa funkcję anafory zastosowanej w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • rozważa, czy współczesne życie jest wysoko cenioną wartością
<p>106. i 107. Piszemy życiorys i CV</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zaznacza zdania, które mogłyby się znaleźć w życiorysie 	<ul style="list-style-type: none"> • podkreśla w tekście zdania oraz wyrażenia nieodpowiednie dla stylu i 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie zamieszczonego życiorysu wypisuje w punktach 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, z jakiego powodu poeta napisał swój życiorys w sposób 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze swoje CV, a następnie przekształca je na życiorys przy użyciu

	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia życiorys odpowiednimi informacjami na temat siebie lub wymyślonej osoby • wykreśla z CV niepotrzebne informacje 	<p>charakteru życiorysu</p> <ul style="list-style-type: none"> • redaguje życiorys nastolatki ukazanej na fotografiach, korzystając z podanego słownictwa 	<p>odpowiednie informacje, używając równoważników zdań</p>	<p>odbiegający od ustalonych zasad tworzenia tej formy wypowiedzi</p>	<p>zamieszczonych sformułowań</p>
<p>108. Odkrywać nowe łądy...</p>	<ul style="list-style-type: none"> • streszcza przeczytany tekst w kilku zdaniach • tworzy listę cech potrzebnych podróżnikowi • opowiada o swojej wymarzonej wyprawie 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w słowniku wyrazów bliskoznacznych synonimy słowa <i>podróż</i> • określa typ narracji zastosowanej w powieści • opisuje, w jaki sposób w utworze przedstawieni są rodzice • wyjaśnia, dlaczego wyjazdy rodziców nie są uznawane przez bohaterkę za prawdziwe podróżowanie • przy użyciu słownika wypisuje związki frazeologiczne odnoszące się do postawy bohaterki • odpowiada, jak kobieta charakteryzuje samą siebie • tłumaczy, z jakich powodów ludzie decydują się poświęcić życie na poznawanie nowych łądów, zdobywanie gór i odkrywanie niezbadanych terytoriów • pisze sprawozdanie z wybranego filmu, którego motywem przewodnim jest podróż 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje hierarchizacji cech potrzebnych podróżnikowi • wskazuje w tekście fragment świadczący o dystansie bohaterki do własnej osoby • charakteryzuje typ nowoczesnego człowieka ukazanego w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze sprawozdanie z wybranego filmu, którego motywem przewodnim jest podróż, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o swojej wymarzonej wyprawie, a także przedstawia jej plan uwzględniający wycieczki, środki lokomocji, miejsca pobytu oraz obiekty warte obejrzenia
<p>109. Kim są pan i pani K?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Raya Bradbury'ego 	<ul style="list-style-type: none"> • gromadzi informacje o planecie Mars i sporządza 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Raya Bradbury'ego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym mieszkańcy Ziemi mogliby 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje notatkę na temat szans i zagrożeń

	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, jak wyobraża sobie życie na Marsie • określa narratora historii • przedstawia w kilku zdaniach niezwykle sen Ylli 	<p>notatkę na ten temat</p> <ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w tekście fragmenty dotyczące domu i otoczenia Marsjan • charakteryzuje wygląd pana i pani K oraz podaje, czym się zajmują • odpowiada, co zakłóciło codzienny rytm dnia małżonków • opisuje, jak wygląda obcy przybysz, który ukazuje się bohaterce we śnie • wie, do jakiego gatunku literackiego można zaliczyć „Kroniki marsjańskie” • zapisuje w punktach dokonania, którymi mieszkańcy Ziemi mogliby zaimponować przybyszom z innej planety 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego bohaterowie uznają mieszkańca trzeciej planety za dziwnego i nierzeczywistego • podaje odpowiednie argumenty na poparcie tezy, że utwór Raya Bradbury’ego to opowiadanie fantastycznonaukowe 	<p>zaimponować przybyszom z innej planety</p>	<p>związanych z dążeniem człowieka do odkrywania tajemnic wszechświata i innych cywilizacji</p>
<p>110. i 111. Na tropie zabójcy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje tytuły utworów Agathy Christie • czyta ze zrozumieniem fragment powieści Agathy Christie • wymienia zdolności, jakie powinien posiadać dobry detektyw 	<ul style="list-style-type: none"> • określa rodzaj narracji prowadzonej w tekście • wyjaśnia, co o swojej rozmówczyni myślał inspektor Curry podczas spotkania w holu • charakteryzuje pannę Marple, podkreślając cechy jej osobowości, które pozwoliły bohaterce rozwiązać zagadkę morderstwa • zapisuje w punktach plan, jaki ułożył Lewis Serrocold, aby nie wykryto, że to on jest 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Agathy Christie • opowiada, w jaki sposób panna Marple odkryła mordercę Christiana Gulbrandsena • tłumaczy, jaką rolę w przedsięwzięciu odegrał Edgar Lawson 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w tekście trzy motywy typowe dla powieści kryminalnej 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje rozwiązanie zagadki detektywistycznej

<p>112. Co nas fascynuje w powieściach grozy?</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły utworów Deana Koontza czyta ze zrozumieniem fragment powieści Deana Koontza wyjaśnia, kim jest bohater powieści 	<p>zabójcą</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje, jak wyglądało życie Dominicka, gdy zaczął lunatykować odnajduje w tekście informacje dotyczące uczuć mężczyzny charakteryzuje nastrój przeczytanych fragmentów na podstawie słownika symboli tłumaczy, jaką rolę odgrywa w powieści księżyc wskazuje w utworze typowe cechy thrillera uczestniczy w dyskusji na temat: <i>Czy ludzie lubią się bać?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje postać Deana Koontza omawia, jak zmieniały się emocje bohatera wraz z rozwojem wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> określa, dzięki czemu autor uzyskał nastrój niepokoju w utworze bierze aktywny udział w dyskusji na temat: <i>Czy ludzie lubią się bać?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje wnioski z dyskusji na temat: <i>Czy ludzie lubią się bać?</i>
<p>113. i 114. Prawdziwych księżniczek już nie ma...</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły książek Andrzeja Sapkowskiego przypomina, czym charakteryzują się baśnie omawia elementy świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wyrazy i wyrażenia odpowiadające tematyce utworów średniowiecznych odszukuje w tekście postacie i wydarzenia realistycznie oraz fantastyczne określa, do jakiego gatunku literackiego można zaliczyć utwór Andrzeja Sapkowskiego charakteryzuje Geralta, biorąc pod uwagę jego zachowanie i sposób mówienia podaje nazwę epoki, do której nawiązuje tekst pisze plan przeczytanej historii odnajduje we 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Aleksandra Sapkowskiego gromadzi odpowiednie przykłady z tekstu na potwierdzenie tezy, że utwór należy do gatunku fantasy 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jakim celu autor zastosował w powieści styl potoczny 	<ul style="list-style-type: none"> zbiera informacje na temat trzech polskich i zagranicznych pisarzy fantasy oraz publikacji tego gatunku

		fragmentach powieści cechy stylu potocznego			
115. Co to znaczy <i>usychać z miłości</i> ?	<ul style="list-style-type: none"> określa tematykę utworu podaje imiona postaci z tekstu oraz krótko charakteryzuje wybrane osoby 	<ul style="list-style-type: none"> ustala, jaką tematykę powinny podejmować książki dla nastolatków odszukuje we fragmencie wskazówki pozwalające ustalić miejsce i czas akcji powieści przytacza opinie bohaterów o szesnastowiecznej historii miłosnej tłumaczy, jaką wartość stanowi miłość dla bohaterów opowiadania na podstawie słownika wyjaśnia znaczenie zwrotu <i>usychać z miłości</i> 	<ul style="list-style-type: none"> krótko charakteryzuje każdą z postaci wymienia oznaki stanu, który można określić <i>usychaniem z miłości</i> gromadzi argumenty potwierdzające, że utwór Marty Fox można uznać za współczesną powieść obyczajową 	<ul style="list-style-type: none"> bierze aktywny udział w przygotowaniu inscenizacji wybranego fragmentu książki należącej do literatury młodzieżowej 	<ul style="list-style-type: none"> omawia ponadczasowy wzorzec miłości utrwalony w literaturze
116. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – praca klasowa	<ul style="list-style-type: none"> określa narratora występującego w tekście wymienia fakty z życia bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> proponuje tytuły i podtytuły w tekście oraz odpowiednie śródtytuły uzupełnia dedykację redaguje list motywacyjny, przestrzegając norm kompozycyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> uzupełnia treść dedykacji wyjaśnia, znaczenie słowa <i>kompetentny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje list motywacyjny, przestrzegając norm kompozycyjnych, a także językowych, ortograficznych i interpunkcyjnych 	
117. Wyższość prasy nad internetem	<ul style="list-style-type: none"> podaje trzy powody, dla których w dobie rozwoju internetu ludzie czytają tradycyjne gazety 	<ul style="list-style-type: none"> omawia różnice między tradycyjną prasą a gazetami publikowanymi w internecie określa, czy komentarze czytelników są wiarygodnym źródłem informacji 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia więcej niż trzy powody, dla których w dobie rozwoju internetu ludzie czytają tradycyjne gazety 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje zasięg oddziaływania prasy internetu ustala, czy lepiej jest zaprenumerować czasopismo poświęcone swojemu hobby, czy czytać je w internecie, i uzasadnia swoją odpowiedź 	<ul style="list-style-type: none"> omawia różne role nadawcy i odbiorcy w prasie oraz internecie
118. Witajcie w świecie	<ul style="list-style-type: none"> podaje najważniejsze elementy bloga 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje swoje skojarzenia 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co sprawia, że blogi stają się coraz bardziej 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada, jaką funkcję pełnią blogi 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje notatkę dotyczącą trzech

<p>bloggerów</p>	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat przyczyn popularności blogów 	<p>z wyrażeniem <i>salon literacki</i></p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia formy dziennikarstwa internetowego, o jakich jest mowa w tekście Artura Bazaka określa, jaką formą wypowiedzi jest blog tłumaczy, czym jest blogosfera omawia rolę bloga Salon24.pl 	<p>znaczącą i poważaną formą wypowiedzi</p>	<p>publicystyczne i czym różnią się od tych prowadzonych przez nastolatków</p>	<p>wybranych blogów publicystycznych</p>
<p>119. Gazeta marzeń</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia dwie zalety oraz dwie wady czasopism papierowych oraz gazety multimedialnej, o której jest mowa w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje gazetę marzeń Krzysztofa Urbanowicza wskazuje fragment wypowiedzi zawierający opinię Krzysztofa Urbanowicza na temat przyszłości prasy odpowiada, która forma prasy – tradycyjna czy internetowa – bardziej mu odpowiada i uzasadnia swoje zdanie 	<ul style="list-style-type: none"> przypomina, w którym wieku nastąpił rozwój prasy w Polsce i z jakimi nastrojami był związany wyjaśnia, w jakim znaczeniu autor bloga używa wyrażenia <i>indywidualizacja treści</i> określa, który rodzaj prasy pozwala czytelnikowi na <i>indywidualizację treści</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia 3–4 zalety oraz 3–4 wady czasopism papierowych oraz gazety multimedialnej, o której jest mowa w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje swoją opinię na temat zakresu swobody publikowania różnych wypowiedzi w internecie i podaje odpowiednie argumenty
<p>120. Etyka i etykieta językowa w sieci internetowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> podkreśla sformułowania, które mogłyby się znaleźć w e-mailu do wychowawczyni pisze w zeszycie SMS•a dotyczącego przekazania określonych treści 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje tekst e•maila będącego odpowiedzią na zamieszczoną wiadomość formułuje trzy argumenty na temat: <i>Dlaczego nawet w przypadku SMS•ów powinniśmy dbać o poprawność językową naszych wypowiedzi?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje ponad trzy argumenty na temat: <i>Dlaczego nawet w przypadku SMS•ów powinniśmy dbać o poprawność językową naszych wypowiedzi?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady, które obowiązują podczas pisania e•maili 	
<p>121. Niebezpieczeństwa w sieci</p>	<ul style="list-style-type: none"> określa temat obu zaprezentowanych tekstów wylicza elementy strony internetowej budzące 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia sposoby, które mogą uchronić przed oszustami pojawiającymi się w sieci 	<ul style="list-style-type: none"> ustala, które medium – prasa czy internet – ze względu na swoje właściwości ułatwia 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego obecnie bardzo popularne są śledztwa dziennikarskie 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie komiksu i posiadanej wiedzy omawia rolę prasy w życiu społecznym

	<p>podejrzenia bohaterów utworu</p>	<ul style="list-style-type: none"> uczestniczy w dyskusji na temat: <i>Jak powinni byli się zachować Gogol i przyjaciele, gdy odkryli nieuczciwych użytkowników sieci?</i> wymienia elementy, dzięki którym artykuł zamieszczony w komiksie przykuwa uwagę czytelnika 	<p>popelnianie przestępstw</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje, co mają ze sobą wspólnego postacie występujące w przeczytanych fragmentach 		
<p>122. Śledzimy fora internetowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia portale społecznościowe, o których pisze autorka 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie słownika wyjaśnia znaczenie terminów <i>hipochondria</i> i <i>hipochondryk</i> tłumaczy, dlaczego niektórzy ludzie zaglądają na fora internetowe w poszukiwaniu informacji o dolegliwościach i sposobach ich leczenia charakteryzuje portale społecznościowe, o których pisze autorka podaje znaczenie terminu <i>cyberchondria</i> tworzy plakat ostrzegający przed zjawiskiem cyberprzemocy 	<ul style="list-style-type: none"> rozważa, czy na podstawie wiadomości znalezionych w internecie i prasie można podejmować ważne decyzje wyraża swoją opinię na temat portali społecznościowych opisuje osobę nazywaną cyberchondrykiem 	<ul style="list-style-type: none"> odpowiada, kiedy można mieć pewność, że wiadomości zamieszczone w sieci są rzetelne i wiarygodne odszukuje w internecie strony dotyczące kampanii społecznej „Dziecko w sieci” i tłumaczy, na czym polega cyberprzemoc 	<ul style="list-style-type: none"> określa, w jaki sposób zasada ograniczonego zaufania obowiązuje w odniesieniu do zawartości sieci
<p>123. Świadectwa współczesności – powtórzenie wiadomości</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze odkrycia i wydarzenia współczesności podaje przykłady sztuki XX i XXI w. 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje notatkę na temat rozwoju technologii informacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> omawia najważniejsze odkrycia i wydarzenia współczesności prezentuje charakterystyczne tendencje w sztuce XX i XXI w. 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje notatkę na temat rozwoju technologii informacyjnej, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> szuka śladów epoki współczesnej w swoim regionie i przygotowuje prezentację na ten temat
<p>124. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – praca</p>	<ul style="list-style-type: none"> łączy imiona i nazwiska twórców z tytułami ich dzieł wskazuje właściwą 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa środek stylistyczny zastosowany w podanym fragmencie zapisuje przy 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie tekstu określa rodzaje krytyki popkultury podaje, jak oceniani są odbiorcy popkultury przez 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwiska głównych twórców filozofii postmodernistycznej 	

klasowa	definicję stylizacji	wskazanych utworach nazwy odpowiednich gatunków literackich <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest eufemizm i w jakim celu się go stosuje • charakteryzuje krótko blog jako formę wypowiedzi • pisze rozprawkę na jeden z podanych tematów 	przedstawicieli „arystokratów” i „demokratów” <ul style="list-style-type: none"> • redaguje krótkie definicje podanych pojęć 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze rozprawkę na jeden z określonych tematów, dbając o poprawność kompozycyjną i językową 	
125. Netykieta na forach i w grupach dyskusyjnych oraz w blogach	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje uprzejmą i zwięzłą wypowiedź odnoszącą się do zamieszczonych postów 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje swoje przeżycia i wrażenia związane z określonym zdarzeniem w formie fragmentu bloga 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje internetowy dziennik znanej osoby oraz pisze w zeszycie krótki komentarz dotyczący tego bloga 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje swoje przeżycia i wrażenia związane z określonym zdarzeniem w formie fragmentu bloga, przestrzegając zasad etykiety językowej 	
126. Trudna sztuka wyboru	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, przed jakimi wyborami stanęli przedstawieni bohaterowie 	<ul style="list-style-type: none"> • wybiera z podanych utworów trzech innych bohaterów, którzy również dokonują wyborów, i omawia podjęte przez nich decyzje 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia, który z wyborów przedstawionych na osi wydaje się najtrudniejszy, i uzasadnia swoją opinię 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia słuszność twierdzenia, że człowiek codziennie staje przed różnymi wyborami 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje dylematy bohaterów literackich minionych epok z problemami nurtującymi współczesnego człowieka i zapisuje swoje spostrzeżenia
127. Czy miłość wymaga ofiar?	<ul style="list-style-type: none"> • podaje tytuł zbioru stu nowel Giovanniego Boccaccia • pisze w punktach streszczenie przeczytanego tekstu • przedstawia swoje odczucia na temat poświęcenia Federiga w imię miłości 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika wyjaśnia znaczenie podanych wyrazów • ocenia postępowanie głównej postaci • wyjaśnia, co przekonało Monnę Giovannę do Federiga • ustala, jakich wyborów dokonują bohaterowie utworu • nazywa typ narracji • formułuje tezę i podaje dwa argumenty na temat: <i>Czy, Twoim zdaniem,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postać Giovanniego Boccaccia • prezentuje swoją opinię o wyborach bohaterów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jaką funkcję pełni w utworze zastosowany typ narracji • formułuje tezę i podaje co najmniej cztery argumenty na temat: <i>Czy, Twoim zdaniem, miłość wymaga ofiar?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega <i>teoria sokola</i>

<p>128. Nowy gatunek – powieść w listach</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia sposoby i okoliczności sprzyjające wyrażaniu swoich uczuć drugiej osobie czyta ze zrozumieniem fragment utworu Jeana-Jacques'a Rousseau 	<p><i>miłość wymaga ofiar?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje obraz bohaterów wyłaniający się z listów wskazuje cytaty dotyczące postępowania Julii i Saint-Preux odszukuje fragmenty określające, jak miłość wpłynęła na zakochanych odpowiada, przed jakim wyborem stanęli bohaterowie redaguje opowiadanie o dalszych losach zakochanych, przenosząc ich w czasy współczesne 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Jeana-Jacques'a Rousseau określa sposób wypowiedziania się postaci 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia decyzję, którą podjęli bohaterowie redaguje opowiadanie o dalszych losach zakochanych, przenosząc ich w czasy współczesne, a także dbając w pracy o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie wiedzy na temat epoki oświecenia, tłumaczy, dlaczego uczucie pomiędzy Julią i Saint-Preux było zakazane
<p>129. Starożytny Rzym areną wydarzeń w „Quo vadis”</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły utworów Henryka Sienkiewicza nazywa emocje, które wzbudza w nim zamieszczony fragment powieści 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje fragmenty dotyczące krzywd, których Głaukus doznał od Chilona ocenia postawę Chilona ustala, czy śmierć Głaukusa można nazwać heroiczną omawia wybory, jakich musieli dokonać bohaterowie redaguje krótką wypowiedź dotyczącą tego, czy istnieją granice przebaczenia osobom, które wyrządziły nam krzywdę 	<ul style="list-style-type: none"> przypomina najważniejsze informacje o życiu i twórczości Henryka Sienkiewicza wyjaśnia, na czym polega wewnętrzna przemiana Chilona określa wpływ decyzji podejmowanych przez postacie na postępowanie innych bohaterów tekstu rozważa, czy powieść Henryka Sienkiewicza ma charakter ponadczasowy, i uzasadnia swoją opinię 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co łączy obraz Henryka Siemiradzkiego z przeczytanymi fragmentami powieści Henryka Sienkiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje ostatnie chwile życia Głaukusa ze scenami żegnania się ze światem wybranych bohaterów literackich lub filmowych
<p>130. i 131. Co czuje człowiek w chwili zagrożenia?</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły utworów Josepha Conrada przedstawia sytuację, w której znalazł się Jim 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada, dlaczego bohater nie pomógł pielgrzymom dzieli tekst na części ukazujące kolejne etapy przeżyć Jima i nadaje tytuł 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Josepha Conrada wypowiada się na temat znaczenia odwagi i poczucia obowiązku 	<ul style="list-style-type: none"> gromadzi informacje dotyczące obrazu Théodore'a Géricaulta „Tratwa Meduzy” i redaguje krótką notatkę tłumaczy, w jaki sposób 	<ul style="list-style-type: none"> określa związek między obrazem „Tratwa Meduzy” a przeczytanym fragmentem

		<p>każdej z nich</p> <ul style="list-style-type: none"> wypisuje z utworu wyrazy oznaczające hałas oraz słowa określające ciszę wyjaśnia, dlaczego mówi się, że kapitan powinien ostatni zejść ze statku odnosi się do stwierdzenia, że pośpiech jest złym doradcą 		<p>autor wykorzystuje nazwy dźwięków, aby podkreślić atmosferę chwili</p>	
<p>132. Zamęt, chaos, nieporozumienie... – co oznacza dziś <i>wieża Babel</i>?</p>	<ul style="list-style-type: none"> zapoznaje się z biblijną historią o wieży Babel i wyjaśnia, co symbolizowała ta budowla 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia na podstawie słownika, jakie jest współczesne znaczenie wyrażenia <i>wieża Babel</i> opisuje obraz Pietera Bruegla porównuje oba dzieła, uwzględniając: wielkość wieży, przedstawienie ludzi, detale widoczne po lewej i prawej stronie pierwszego planu oraz tło 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada starotestamentową opowieść o wieży Babel 	<ul style="list-style-type: none"> określa, w jaki sposób Jerzy Duda-Gracz nawiązuje do obrazu „Wieża Babel” 	<ul style="list-style-type: none"> omawia rozterki współczesnego człowieka wyrażone w dziele Jerzego Dudy-Gracza
<p>133. Zasady netykiety</p>	<ul style="list-style-type: none"> łączy skróty internetowe z odpowiednimi sformułowaniami 	<ul style="list-style-type: none"> dopisuje własną odpowiedź na forum internetowym, w której zachęca innych do czytania komiksów 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady netykiety, które zostały złamane przez niektóre osoby wypowiadające się na forum 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca zamieszczone wypowiedzi osób rozmawiających na czacie tak, aby były napisane językiem ogólnym 	
<p>134. Kiedy marzenia nie zostają spełnione...</p>	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o życiu, jakie wiódł Biff przedstawia marzenia Biffa 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje rzeczowniki najtrafniej charakteryzujące postacie dramatu określa, czy bracia są zadowoleni ze swojego losu i uzasadnia swoją odpowiedź podaje przyczyny rezygnacji Biffa z marzeń 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Arthura Millera ocenia, jak rezygnacja Biffa z marzeń wpływa na osąd tego bohatera odnosi się do podanych słów postaci, a następnie tłumaczy, czym jest dla niego przyszłość 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy „Kodeks szczęśliwego człowieka”, składający się co najmniej z dziewięciu punktów 	<ul style="list-style-type: none"> pisze, jak potoczą się dalsze losy bohaterów sztuki

		<ul style="list-style-type: none"> • tworzy „Kodeks szczęśliwego człowieka”, składający się z siedmiu punktów 			
<p>135. Życie emigrantów dawniej i dziś</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem utwór Józefa Barana • określa, kim jest podmiot liryczny w wierszu • podaje sposoby radzenia sobie z tęsknotą za bliskimi 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia obrazy poetyckie ukazane w utworze • określa, które fragmenty wiersza przypominają dialog oraz wskazuje rozmówców • przytacza cytaty mówiący o tym, kiedy emigranci czują się najbardziej samotni • odnajduje w tekście frazeologizmy • uczestniczy w dyskusji na temat współczesnej emigracji zarobkowej • wypisuje dwa argumenty przemawiające za wyjazdami za granicę i dwa kontrargumenty • opisuje obraz René Magritte’a 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postać Józefa Barana • wskazuje, który z frazeologizmów został zmieniony • przedstawia wizerunek emigracji wyłaniający się z utworu i wymienia środki stylistyczne, które stworzyły taki efekt 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie znalezionych wyrażeń • bierze aktywny udział w dyskusji na temat współczesnej emigracji zarobkowej • wypisuje cztery argumenty przemawiające za wyjazdami za granicę i cztery kontrargumenty 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje obraz René Magritte’a
<p>136. Ponadczasowe wartości obecne w utworze Zbigniewa Mentzla</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa, kim jest narrator opowiadania i w jaki sposób opisuje świat • opowiada, o czym marzyła matka 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co rozumie pod pojęciem <i>wartość</i> • podaje, jakiego wyboru dokonała bohaterka tekstu • nazywa uczucia towarzyszące narratorowi i matce • przedstawia obraz rodziny ukazanej w utworze • opisuje sytuację z własnego życia, w której osiągnięcie upragnionego celu stało się powodem 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postać Zbigniewa Mentzla • ocenia postępowanie bohaterki • tłumaczy, jak rozumie zakończenie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, jaką rolę odgrywają wartości w życiu człowieka • opisuje sytuację z własnego życia, w której osiągnięcie upragnionego celu stało się powodem frustracji lub zmartwień, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną • bierze aktywny udział w dyskusji na temat: <i>Czy warto realizować</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, w jakim stopniu marzenia bohaterki są odzwierciedleniem pragnień współczesnych ludzi i przytacza odpowiednie cytaty na potwierdzenie swojej opinii

		frustracji lub zmartwień • gromadzi argumenty do dyskusji na temat: <i>Czy warto realizować marzenia za wszelką cenę?</i>		<i>marzenia za wszelką cenę?</i>	
137. Samotność – cicha lokatorka życia	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły utworów Krystyny Kofty przedstawia wybory, których dokonała bohaterka tekstu określa problematykę przeczytanego fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje Bognę wyjaśnia, czemu służą zdrobnienia używane w utworze tłumaczy, dlaczego współcześnie tak wielu ludzi wybiera samotność pisze wypracowanie, którego mottem będą słowa księdza Jana Twardowskiego: <i>Śpieszmy się kochać ludzi tak szybko odchodzą...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> krótko charakteryzuje postać Krystyny Kofty rozważa, jakie ograniczenia nakłada na nas rodzina, a jakie ważne wartości dzięki niej otrzymujemy 	<ul style="list-style-type: none"> omawia, w jaki sposób zdrobnienia wpływają na sposób narracji pisze wypracowanie, którego mottem będą słowa księdza Jana Twardowskiego: <i>Śpieszmy się kochać ludzi tak szybko odchodzą...</i>, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie wolności oraz wypowiada się na temat granic tego stanu
138. Przed egzaminem – praca klasowa	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje słowo, które jest zapożyczeniem zapisuje podstawy słowotwórcze wyrazów pochodnych i oznacza w nich formanty wskazuje w tekście wyrazy ogólne i szczegółowe wymienia tytuły i śródtytuły występujące w przeczytanym fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> zaznacza określenie, którym można zastąpić zapożyczenie uzupełnia rodzinę wyrazów oraz podkreśla rdzeń we wszystkich słowach dopisuje do wymienionych wyrazów odpowiednie synonimy, antonimy i peryfrazy słowotwórcze zastępuje wyrazy potoczne ich odpowiednikami z języka ogólnego opisuje sytuację przedstawioną na obrazie podaje skrócone formy wskazanych wyrazów i wyrażań 	<ul style="list-style-type: none"> podaje własne propozycje podtytułu zapisuje utworzone skrótkowce w odpowiednim przypadku 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje sytuację przedstawioną na obrazie, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną redaguje podanie, będące prośbą o przyjęcie na bezpłatny kurs tworzenia stron internetowych, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie reprodukcji i własnych przemyśleń wyjaśnia, dlaczego internet nie powinien być jedynym źródłem wiedzy

		<ul style="list-style-type: none"> • tworzy skrótownice od poszczególnych nazw • pisze dedykację na określony temat • uzasadnia, dlaczego warto pisać bloga • redaguje podanie, będące prośbą o przyjęcie na bezpłatny kurs tworzenia stron internetowych 			
139. Gdy życie jest wędrówką...	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia rodzaje podróży, o których mówi Ryszard Kapuściński • określa cel wędrówek pisarza 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym różnią się pojęcia: <i>pielgrzym</i>, <i>podróżnik</i>, <i>wędrowiec</i>, <i>tulacz</i> • podaje, jaką ważną prawdę o ludziach i świecie odkrył autor podczas swoich wędrówek • tłumaczy, dlaczego reportażysta uważa, że jego sposób na życie jest trudny i odpowiedzialny • redaguje zaproszenie na spotkanie ze znanym podróżnikiem 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między poszczególnymi rodzajami podróży 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, co to znaczy być <i>wykorzenionym człowiekiem</i>, podając przykłady postaci z literatury lub filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze wypracowanie, którego myślą przewodnią będzie fragment wiersza Zbigniewa Herberta
140. Praca jako wartość szczególna	<ul style="list-style-type: none"> • omawia trudności, z jakimi spotkał się duchowny podczas realizacji swojego przedsięwzięcia 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, w jakim celu powstał dom na Jamnej • charakteryzuje ojca Jana Górę • wyjaśnia, na czym, według dominikanina, polegają cuda • opowiada, czym jest praca dla bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia sposoby rozwiązywania problemów przez ojca Jana Górę 	<ul style="list-style-type: none"> • określa postawę dominikanina wobec życia i ludzi • na podstawie fragmentu „Śpiewu ptaka” Anthony’ego de Mello charakteryzuje dwie postawy wobec życia przedstawione w historii 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje swoją opinię na temat wskazanych słów duchownego, popierając ją przykładami z życia
141. O pomysłach na życie	<ul style="list-style-type: none"> • określa, na czym polega aktywny, a na czym – bierny styl życia • przedstawia pomysły na 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia projekt „Spod klatki do siatki” • tłumaczy, czym są animacje komputerowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża swoją opinię o zaprezentowanych pomysłach na życie 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze artykuł do szkolnej gazetki na jeden z zaproponowanych tematów, dbając o 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje informacje na temat tworzenia animacji komputerowych

	<p>życie bohaterów tekstu</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiada o fascynacjach Jacka 	<ul style="list-style-type: none"> • odpowiada, co zmotywowało Damiana i Karola do zrobienia pierwszego filmu • opisuje trudności, które musi pokonywać Jacek, działając w Teatrze, Którego Być Nie Powinno • wyjaśnia, w czym realizuje się grupa nsXteam • pisze artykuł do szkolnej gazetki na jeden z zaproponowanych tematów 		<p>poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną</p>	
<p>142. Media niejedno mają imię</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia różne oblicza mediów 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje odpowiednie argumenty na temat: <i>Czy utożsamianie wirtualnej rzeczywistości ze światem realnym jest groźne?</i> • określa, które z przedstawionych cech mediów uważa za pozytywne, a które – za negatywne • tłumaczy, czym jest szum medialny 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób środki masowego przekazu manipulują odbiorcą 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia, inne niż wskazane, cechy współczesnych mediów 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia konkretne przykłady zjawiska szumu medialnego
<p>143. W jaki sposób komunikujemy się ze sobą?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem fragmenty tekstu <i>Znajomy już od 1 euro</i> • określa tematykę przeczytanych fragmentów 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zalety i wady różnych sposobów porozumiewania się • opisuje autorów tekstów na podstawie ich wypowiedzi • wyjaśnia zwrot <i>ilość przechodzi w jakość</i> • omawia zagrożenia związane z zatraceniem się w wirtualnym świecie • redaguje rozprawkę na 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje, co łączy oba fragmenty • przedstawia, jaki jest stosunek autorów tekstów do wirtualnego świata i nowoczesnych mediów, przytaczając odpowiednie cytaty 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje rozprawkę na temat: <i>Czy internet sprzyja zawieraniu przyjaźni, czy raczej niszczy bliskie relacje?</i>, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • projektuje stronę internetową, na której znajdą się informacje o niebezpieczeństwach wiążących się z korzystaniem z sieci

		temat: <i>Czy internet sprzyja zawieraniu przyjaźni, czy raczej niszczy bliskie relacje?</i>			
144. Dobrodziejstwa kultury masowej	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o lekcji opisanej w tekście • wymienia emocje, które wśród uczniów wzbudziła treść otrzymanego SMS-a 	<ul style="list-style-type: none"> • określa założenia programów typu reality show • wskazuje zdanie będące oceną zdarzenia dokonaną przez nauczyciela • omawia kolejne stopnie zapoznawania się młodego widza ze światem mediów 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje nazwiska trzech osób znanych z mediów i uzasadnia, za co ceni każdą z wymienionych postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • wypisuje skojarzenia dotyczące wyrażenia <i>kultura masowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • organizuje konferencję pod hasłem „Media przyszłości”
145. Na czym polega praca w redakcji?	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, kim są bohaterki przeczytanego tekstu • wymienia tematy najczęściej poruszane na łamach czasopisma 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, jak wyobraża sobie dzień pracy w redakcji gazety • określa stanowisko zajmowane w redakcji przez Ankę oraz wymienia jej obowiązki • wskazuje fragmenty charakteryzujące Jołę • pisze kilkudzaniową wypowiedź dotyczącą roli gazety w rozwiązywaniu problemów opisywanych przez czytelników 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala grupę odbiorców, do której jest skierowana „Nowoczesna Pani” • wyjaśnia, jakiego rodzaju pisma reprezentuje „Nowoczesna Pani” 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia wartość tematów najczęściej poruszanych na łamach pisma 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje jeden numer gazety przeznaczonej dla gimnazjalistów
146. Czy strach ma wielkie oczy?	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem komiks Billa Wattersona 	<ul style="list-style-type: none"> • przypomina, kim był Zygmunt Freud • opisuje rzeczywistość, w jakiej toczy się akcja komiksu • ustala, kim mogą być postacie ukazane przez Billa Wattersona • określa, co znajduje się w podświadomości Calvina • wypowiada się na temat 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia poglądy Zygmunta Freuda na temat psychiki człowieka • wyjaśnia, jak w opowieści obrazkowej przedstawione jest <i>schodzenie do podświadomości</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje opowiadanie o dziele filmowym, które w określony sposób wpłynęło na jego życie 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat oddziaływania filmów na postrzeganie świata oraz na kształtowanie się osobowości młodych ludzi

		ograniczeń wiekowych, które są wyznaczane dla filmów wyświetlanych w kinach			
147. Co decyduje o sile reklamy?	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, czym kieruje się Dibbler w swoich działaniach zawodowych • wskazuje w utworze elementy humorystyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstu formułuje wnioski na temat właściwości reklamy • spośród podanych funkcji reklamy wybiera te, które odnoszą się do zapowiedzi „Peliasa i Melisandy” • wyjaśnia pojęcie <i>perswazji</i> i układa zdanie z tym wyrazem • pisze tekst reklamowy na określony temat 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Terry’ego Pratchetta • gromadzi argumenty na rzecz zwolenników i przeciwników reklam 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia postawę Dibblera • porównuje cel, jaki stawia ruchomym obrazkom Silverfish, a jaki – Dibbler 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje projekt kampanii reklamowej
148. Najważniejsze wynalazki ludzkości – powtórzenie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze wynalazki ludzkości • podaje epokowe wydarzenia historii nowożytnej 	<ul style="list-style-type: none"> • gromadzi informacje na temat paryskiego Muzeum Sztuki i Rzemiosła • wyjaśnia, na czym polega współczesna miniaturyzacja 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia najważniejsze wynalazki ludzkości 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zjawisko miniaturyzacji 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje prezentację multimedialną na temat paryskiego Muzeum Sztuki i Rzemiosła
149. Już to wiem!	<ul style="list-style-type: none"> • podaje imiona i nazwiska przedstawionych osób 	<ul style="list-style-type: none"> • zamieszcza w odpowiednich miejscach na osi tytuły poznanych utworów • uzupełnia notatkę na temat poznanych autorów • łączy cytaty z tytułami dzieł i nazwiskami twórców • wyjaśnia, czego metaforą może być podróż 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie fragmentu wiersza Stanisława Barańczaka uzupełnia zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie zamieszczonych fragmentów obrazów zapisuje tytuł dzieła oraz jego autora 	